

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ปริญญาโท

ของ

ตรงสรณ์ คนดี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

ตุลาคม 2544

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

27/11/2544

บทคัดย่อ
ของ
ตรงสรณ์ กนต์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
ตุลาคม 2544

ASPIRATION

ตรงสรณ์ คนดี. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์
อังคณา สายยศ, รองศาสตราจารย์ วัลัญญา วิศาลาภรณ์.

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ของ
ปัจจัยบางประการ ในด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจ
เหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน ระหว่างที่
วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 630 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบ
แบ่งชั้น และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม เอสพีเอสเอส (SPSS)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยาน มีความ
สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และ
รวมทั้งหมด และเมื่อเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยบางประการกับความ
ทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่า มีค่าแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการ
มีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย และนักเรียนทั้งหมด อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์จากนักเรียนหญิง พบว่า ปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จ
ทางการเรียน และการกล้าแสดงออก ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อ
เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ระหว่างที่
วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่า มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ทุกด้าน

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOME FACTOR AND ASPIRATIONS
FOR MATHAYOM SUKSA III STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
TRONGSORN KONDEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

October 2001

Trongsorn Kondee. (2001). *A study of the relationship between some factors and aspirations for Mathayom Suksa III students*. Master thesis, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Aungkana Saiyos, Assoc. Prof. Wanya Wisalaporn.

The purpose of this study were to study relationship between some factors that were achievement, recognition, dominance, self confidence, exhibition with aspirations and to study the score weight of some factors that contributed to aspirations and to compare the multiple correlation coefficients, score weight between the boys and the girls students. The samples consisted of 630 students from Mathayom Suksa III in the academic year 2001 of Lopburi province that selected by using the stratified random sampling and the SPSS program was used to analysed the data.

The result of the study shown that :

1. The multiple correlation coefficients between some factors with aspirations was statistically significant at .01 level. When to compare the multiple correlation coefficients of some factors with aspirations between that analysed from the boys and the girls students by Fisher's Z transformation were not difference statistically significant.

2. The score weight of achievement, dominance contributed to aspirations was statistically significant at .01 level for the boys and all students, and academic achievement, exhibition contributed to aspirations was statistically significant at .01 level and dominance contributed to aspirations was statistically significant at .05 level for the girls students, but the other factors contributed to aspirations were not statistically significant. When to compare the score weight of some factors that contributed to aspirations between that analysed from the boys and the girls students were not difference statistically significant.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

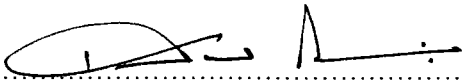
ของ

นางสาวตรงสรณ์ คนดี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

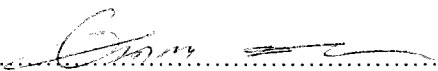
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

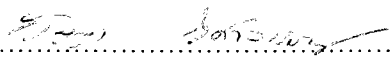
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่... 4 ...เดือน... ตุลาคม..... พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

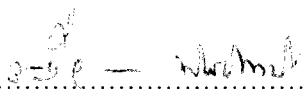
(รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ วัลัญญา วิศาลาภรณ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

การสอบปริญญานิพนธ์ ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจากรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช ซึ่งเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์ อาจารย์ ชวลิต รวยอาจิณ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาก ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ตลอดจนทั้งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเพื่อนๆ ชาววัดผลการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน โดยเฉพาะสืบเอก ดิษพล ตระกูลสม ที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ตรงสรณ์ คนดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน.....	6
ความหมายของความทะเยอทะยาน.....	6
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน.....	7
ลักษณะของบุคคลที่มีความทะเยอทะยาน.....	13
องค์ประกอบที่มีผลต่อความทะเยอทะยาน.....	18
เอกสารที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ควรศึกษา.....	21
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	30
งานวิจัยในประเทศ.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	55
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก.....	67
ภาคผนวก ข.....	77
ภาคผนวก ค.....	86
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	35
2 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยแต่ละด้าน และความทะเยอทะยาน.....	48
3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย.....	49
4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนหญิง.....	50
5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนทั้งหมด.....	51
6 ค่าน้ำหนักความสำคัญ และค่านัยสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ของนักเรียนชาย.....	52
7 ค่าน้ำหนักความสำคัญ และค่านัยสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ของนักเรียนหญิง.....	52
8 ค่าน้ำหนักความสำคัญ และค่านัยสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ของนักเรียนทั้งหมด.....	53
9 เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยแต่ละด้านกับความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง.....	53
10 เปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง.....	54
11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน.....	68
12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ.....	68
13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น.....	69
14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง.....	69
15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก.....	70
16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน.....	70
17 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน.....	71
18 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ.....	72
19 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น.....	73
20 ค่า t ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง.....	74
21 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก.....	75
22 ค่า t ของแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow).....	10
2 การเปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการของ Maslow และ Alderfer.....	11
3 ลำดับชั้นการสร้างแบบสอบถาม.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนของชาติ ซึ่งต่อไปจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ หากเยาวชนเหล่านั้นได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี เคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ประกอบอาชีพสุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้ว ประเทศชาติก็จะเจริญก้าวหน้า (อัจฉรา ทองตัน, 2536 : 1) แต่ในสภาพสังคมปัจจุบัน ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาการดำรงชีวิต ปัญหาการเรียน ปัญหาครอบครัว ทำให้เยาวชนจำนวนมาก มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม บางคนประสบปัญหาทางสุขภาพจิต หมดหวัง ท้อแท้ บางคนฆ่าตัวตาย บางคนหันไปใช้ยาเสพติด และหลายคนต้องประกอบอาชีพฟุ้งเจิด เด็กและเยาวชนในฐานะที่จะเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและสังคมต่อไปในอนาคต หากต้องประสบกับสภาวะการณ์เช่นนี้ ก็ย่อมทำให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาประเทศชาติและสังคมอย่างแน่นอน (อาภรณ์ อินทรสุขุม, 2536 : 2) ดังนั้นเพื่อให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าในอนาคต ก็จะต้องเริ่มพัฒนาที่เด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก โดยจะต้องส่งเสริมให้พวกเขาได้ประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะความสำเร็จในชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา เหมือนดังที่เยาวภา พุกกะคุปต์ (2540 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า คนเราทุกคนต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตในทุกๆ ด้าน ซึ่งการที่จะบรรลุผลสำเร็จในชีวิตนั้นจำเป็นจะต้องอาศัย และต่อสู้ด้วยความรอบรู้ มุ่งมั่น ก็สามารถจะนำพาให้เราไปถึงจุดมุ่งหมายได้จากลักษณะของบุคคลซึ่งมีความต้องการที่จะปรารถนาความสำเร็จนั้นอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็นความต้องการที่แสดงถึง "ความทะเยอทะยาน" ของบุคคลนั้นเอง (ศิลาชัย ฐปสุวรรณ, 2538 : 16)

ความทะเยอทะยาน ถือเป็นความต้องการชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นทางจิตใจ และจะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจ (ศิลาชัย ฐปสุวรรณ, 2538 : 2 ; อ้างอิงจาก Hilgard, 1962. *Introduction to Psychology*, p. 125-126) ซึ่งความทะเยอทะยานนี้ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาชีวิตของมนุษย์ เพราะความทะเยอทะยานเปรียบเสมือนแรงกระตุ้นทางจิตใจที่ดียิ่ง ที่จะทำให้นักคนสามารถฝ่าฟันอุปสรรคจนประสบความสำเร็จได้ ดังคำกล่าวของสมิต อาชวินิจกุล (2532 : 171) ที่กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน คือ แรงปรารถนา แรงอธิฐาน แรงตั้งใจอันแน่วแน่ อันเป็นเครื่องที่กระตุ้นให้เราระทำการใดๆ ไปสู่จุดหมายที่เราต้องการ สุดแต่จะเป็นความทะเยอทะยานทางบวกหรือทางลบ ทางดีหรือทางชั่ว คนที่มีความทะเยอทะยานมากย่อมมีความปรารถนาอย่างรุนแรง ยอมเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนา ส่วนคนที่มีความทะเยอทะยานน้อยก็มักจะท้อแท้ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จ หรือเสร็จเพียงครึ่งๆ กลางๆ ดังนั้นความทะเยอทะยานจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่พร้อมจะเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน และจะเป็นแรงบันดาลใจที่จะพาให้ทุกคนบรรลุถึงความสำเร็จดังที่ตนเองคาดหวังไว้ได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าความทะเยอทะยานมักจะเกิดขึ้นจากความต้องการของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากเมื่อมนุษย์ต้องการสิ่งใด หรืออยากได้สิ่งใดนั้น เขาจะต้องมีความมานะพยายาม มีความตั้งใจอันแน่วแน่ ตลอดจนต้องมีความทะเยอทะยานในการทำกิจการงาน จนได้ชื่อว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จเกินตัวและสมหวังดังความต้องการของตน ซึ่งตามทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์

(Murray) ยังได้กล่าวถึงบุคคลที่มีความทะเยอทะยานว่า เป็นผู้ที่มีความต้องการทางด้านจิตใจสูง และปรารถนาที่จะให้ความต้องการนั้นได้รับการตอบสนอง ซึ่งความต้องการต่างๆ เหล่านี้ก็ได้แก่ ความโดดเด่น (Superiority), ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement), ความยอมรับ (Recognition), การแสดงออก (Exhibition), ความต้องการรักษาสีทริของตนเอง (Inviolacy), การหลีกเลี่ยงสิ่งที่บกพร่อง (Avoidance of Inferiority), การป้องกันตัว (Defensiveness) และการตอบโต้ผลักดัน (Counteraction) เป็นต้น (ศิลาชัย รูปสุวรรณ, 2538 : 16 – 17 ; อ้างอิงจาก Hilgard, 1962. *Introduction to Psychology*. p. 125-126) นอกจากนี้ พระราชวรมุนี (2530 : 35-52) ยังสรุปว่า ความทะเยอทะยานของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้นั้น ก็ต่อเมื่อมนุษย์มีความต้องการ 2 ประการ อันได้แก่ ความต้องการที่จะให้มีการยอมรับ ยกย่อง สรรเสริญ เมื่อมีการกระทำความดี และความต้องการอยากมีอำนาจ อยากเด่น หรืออยู่เหนือผู้อื่น เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความต้องการของมนุษย์เป็นสิ่งที่จำเป็น และยังช่วยกระตุ้นให้เกิดความทะเยอทะยานขึ้นในจิตใจ ช่วยให้มีมนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาอย่างที่ตนเองต้องการ ซึ่งก็สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า "ความต้องการของมนุษย์ทำหน้าที่เป็นแรงขับ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิด และการกระทำของมนุษย์" และถ้ามนุษย์ปราศจากความต้องการแล้วพฤติกรรมทุกอย่างอาจไม่เกิดขึ้น (Jesse, 1963 : 33)

นอกจากเรื่องความต้องการของมนุษย์แล้ว ก็ยังมีปัจจัยอื่นอีกที่เป็นตัวส่งเสริม และพัฒนาความทะเยอทะยานให้เกิดขึ้นได้ นั่นก็คือเรื่องของบุคลิกภาพนั่นเอง เนื่องจากบุคลิกภาพเป็นลักษณะรวมของรูปแบบความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกัน (สิทธิชัย ประทีปฉาย, 2533 : 1) โดยเฉพาะบุคลิกภาพทางด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออกนั้น ถือเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาความทะเยอทะยานให้มากยิ่งขึ้น เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นการแสดงออกถึงการตัดสินใจอย่างฉับพลัน ไม่ท้อถอยแม้จะมีอุปสรรค และมั่นใจว่าได้ทำสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังที่ตนเองมุ่งหวังไว้ได้ ส่วนการกล้าแสดงออกนั้น ถือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญ และเป็นทักษะทางสังคมที่จำเป็นของบุคคลในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยตามแนวทฤษฎีของฮอลแลนด์ (Holland) ที่จำแนกบุคลิกภาพตามความสนใจอาชีพต่างๆ ได้อธิบายไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออกนั้น จัดเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลที่สนใจอาชีพประเภทงานจัดการ และค้าขาย (Enterprising) ซึ่งอาชีพนี้ก็เป็อาชีพที่ต้องใช้ความทะเยอทะยานเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วยนั่นเอง (ปานทิพย์ โสภานิต, 2531 : 30-31 ; อ้างอิงจาก Holland, 1973. *A Theory of Careers*. p. 13-18)

ดังนั้นในการที่จะสร้างบุคคลให้มีบุคลิกภาพที่ดี และมีคุณสมบัติพร้อมที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เพื่อช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้นั้น เราจะต้องปลูกฝังความทะเยอทะยานให้แก่เด็กเสียก่อน เพราะเด็กที่มีความทะเยอทะยานสูงนั้นจะสามารถควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ มุมานะพยายามที่จะพัฒนาตนเอง และพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคม ส่วนเด็กที่มีความทะเยอทะยานในตนเองต่ำ ผลที่ตามมาก็คือ ขาดความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรค หรือการทำงานที่ยากลำบาก ข้างหน้า จนนำไปให้ประสบกับความล้มเหลวในที่สุด (สุนันทา แผนพรหม, 2540 : 2) ซึ่งในการพัฒนาความทะเยอทะยานของบุคคลนั้น ก็สามารถทำได้ตั้งแต่เด็กโดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่น เพราะเป็นวัยที่เหมาะสมในการที่จะสร้างความทะเยอทะยานให้เกิดขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นมีความต้องการที่จะรู้จักตนเอง รู้จักขอบเขตความสามารถ สิทธิ หน้าที่ และบทบาทของตนเอง นอกจากนี้ยังต้องการการยอมรับจากหมู่คณะและผู้ใหญ่ ตลอดจนการวางแผนในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพ (สุนันทา แผนพรหม, 2540 : 2 ; อ้างอิงจาก วัชรวิ ทวีชัย, 2520. *การแนะแนวในโรงเรียน*) และในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนผู้ซึ่งอยู่ในช่วง

วัยรุ่น อันเป็นวัยที่กำลังก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว และเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ซึ่งจะ เป็นผลทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาตนเองได้ ดังจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนวโรงเรียนมัธยม ศึกษา จังหวัดนครราชสีมา (ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2535) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคนมีความวิตกกังวล ไม่ชอบสูงส่งกับเพื่อน ไม่กล้าแสดงออก มองตนเองในแง่ลบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ บางคนไม่มีความมั่นใจในตนเอง อีกทั้งมีปัญหาในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ (สมพิศ ไชยกิจ. 2536 : 2)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้มองเห็นปัญหาของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น และได้รับปัญหาจากลักษณะบางประการของคนที่ขาดความทะเยอทะยานที่จะไปให้ถึงจุดหมายสูงสุดของชีวิต ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน ซึ่งได้แก่ การประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก ว่าจะมีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานมากน้อยเพียงใด และมีด้านใดบ้างที่จะส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนเกิดความทะเยอทะยาน ในการทำสิ่งต่างๆ ได้บรรลุตามความคาดหวัง หรือจุดหมายปลายทางที่ใฝ่ฝันได้ตลอดจนเป็นแนวทางให้บิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำเอาปัจจัยเหล่านี้ไปส่งเสริมพัฒนาให้กับเด็ก เพื่อที่จะให้เขาได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จในอนาคต และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญ ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
3. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง
4. เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญ ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

ความสำคัญของการวิจัย

ในการศึกษาดังนี้ จะทำให้ทราบว่า มีปัจจัยทางการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใดกับความทะเยอทะยานของนักเรียน อีกทั้งจะทำให้ทราบว่า มีปัจจัยด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนในระหว่างเพศชาย และเพศหญิง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ บิดา มารดา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำปัจจัยเหล่านี้ไปส่งเสริมพัฒนาให้กับเด็ก และตรงกับเพศชายเพศหญิง เพื่อที่จะให้เขาได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จในอนาคต และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการที่จะพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี มีทั้งหมด 25 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 133 ห้อง และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 5,261 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ได้จำนวนห้องเรียน 16 ห้อง ที่มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 630 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ แบ่งเป็น

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยบางประการ ได้แก่

1.1.1 การประสบความสำเร็จทางการเรียน

1.1.2 การได้รับการยอมรับ

1.1.3 การมีอำนาจเหนือคนอื่น

1.1.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง ✓

1.1.5 การกล้าแสดงออก

1.2 ตัวแปรตาม คือ ความทะเยอทะยานของนักเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ แบ่งเป็น

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ซึ่งจำแนกเป็นเพศชาย และหญิง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และน้ำหนักความสำคัญระหว่างปัจจัยบาง

ประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ได้สำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มีความกระตือรือร้น ทุ่มเทพยายาม มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้ เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ดีเด่นเหนือคนอื่น เลือกทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือฝึกความชำนาญ และต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน

2. ปัจจัยบางประการ หมายถึง ลักษณะที่นำมาศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียน ในที่นี้ศึกษาลักษณะ 5 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การประสบความสำเร็จทางการเรียน หมายถึง การกระทำกิจกรรมด้านการเรียนได้บรรลุตามความคาดหวัง หรือจุดหมายปลายทางที่ได้ ตั้งใจไว้

2.2 การได้รับการยอมรับ หมายถึง การที่บุคคลอื่นมองเห็น และยอมรับว่าตัวเรามีคุณค่า มีความสำคัญ มีความสามารถ และคิดว่าตัวเรานั้นเป็นบุคคลที่มีความหมายต่อบุคคลทั่วไปหรือสังคม

2.3 การมีอำนาจเหนือคนอื่น หมายถึง ความสามารถของตนเองในการที่จะโน้มน้าวให้บุคคลอื่นประพฤติ ปฏิบัติคล้ายตาม หรือมีความเคารพเกรงกลัว และมีศรัทธาในตัวเรา

2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความมั่นใจ หรือแน่ใจ หรือกล้าที่จะกระทำการใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามที่ตนตั้งใจไว้ ถึงแม้ว่าจะมีเหตุการณ์ หรือสิ่งอื่นใดมาเป็นอุปสรรค ก็ไม่ย่อท้อ ยังคงตั้งใจกระทำสิ่งนั้นต่อไป โดยมีความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถทำได้ด้วยความสำเร็จลุล่วง และถูกต้องเหมาะสม

2.5 การกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงพฤติกรรมทั้งทางวาจา และการกระทำโดยเปิดเผย ตรงไปตรงมา ช่างพูด สามารถปฏิเสธหรือขอร้องให้ผู้อื่นทำสิ่งที่ตนปรารถนา กล้าพูดกับคนแปลกหน้า และสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญ หมายถึง ค่าที่แสดงถึงตัวแปรอิสระแต่ละด้านที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม มากน้อยเพียงใด ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (Score- Weight : b)

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ทางด้านจิตวิทยา และวัดผล ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีวุฒิปริญญาโท ทางด้านจิตวิทยา 2 ท่าน ผู้ที่มีวุฒิปริญญาโททางการวัดผล 3 ท่าน รวมเป็น 5 ท่าน และมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียน จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
2. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
3. สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน
4. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของความทะเยอทะยาน
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน
3. ลักษณะของผู้ที่มีความทะเยอทะยาน
4. องค์ประกอบที่มีผลต่อความทะเยอทะยาน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ควรศึกษา
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของความทะเยอทะยาน

ความทะเยอทะยานได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

ฮอลแลนด์ (ปานทิพย์ โสภานิต. 2531 : 30-31 ; อ้างอิงจาก Holland. 1973. *A Theory of Careers*. p. 13-18) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงถึงการกระตือรือร้น มักจะมีลักษณะนิสัยชอบเสี่ยงภัย ชักชวนเก่ง พูดเก่ง แสดงตนยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น ก้าวร้าว และชอบแสดงออก เป็นต้น

ฮิลการ์ด (ศิลปชัย ฐปสุวรรณ. 2538 : 2 ; อ้างอิงจาก Hilgard. 1962. *Introduction to Psychology*. p. 125-126) กล่าวว่า ความทะเยอทะยานเป็นความต้องการขั้นทุติยภูมิ หรือความต้องการทางจิตใจ (Secondary or Psychogenic Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจ หรือขบวนการของอินทรีย์ไม่สมดุลกัน

พอลก์เกอร์ (Plucker. 1998 : 240-245) ได้ให้ความหมาย ความทะเยอทะยานของนักเรียนไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่ได้จากการจัดการศึกษา และทางด้านจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติตนในการเรียน สุขภาพของบุคคล และความเชื่อมั่นในตนเอง

ศูนย์การวิจัยและประเมินผล (Plucker. 1998 : 241 ; citing Center for Research and Evaluation [Center]. 1995. *Student aspirations : A decade of inquiry*) สรุปว่า ความทะเยอทะยานของนักเรียน จะมาจากโครงสร้าง 2 ประการด้วยกัน คือ "แรงดลใจ" (Inspiration) และ "ความใฝ่สูง" (Ambition) ซึ่ง "แรงดลใจ" จะเป็นตัวแทนของความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ส่วน "ความใฝ่สูง" เป็นผลที่จะส่งไปถึงจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตในอนาคต

การ์ดเนอร์ (Plucker. 1998 : 240 ; citing Gardner. 1940. *Psychological Review*.) สรุปว่าความทะเยอทะยานของนักเรียน จะมีความสัมพันธ์กับทางด้านการศึกษา และการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของแต่ละบุคคลซึ่งจะเป็นโครงสร้างที่สำคัญในการเรียน และการพัฒนาสติปัญญาของเด็ก

นโปเลียน ฮิลล์ (2543 : 75) สรุปว่า ความทะเยอทะยานคือการกระทำที่จริงจัง การวางแผนอย่างระมัดระวัง และดำเนินการอย่างมุ่งมั่น โดยบุคคลที่ปรับสภาพจิตใจเพื่อความสำเร็จ และเชื่อมั่นว่าจะบรรลุได้

ประสาธ อิศรปริดา (2522 : 22) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน (Aspirations) เป็นรากฐานของพฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นพวกที่ชอบการแข่งขัน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

พระราชวรานูณี (2530 :35-52) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความปรารถนาที่จะให้มีการยอมรับ ยกย่อง สรรเสริญเมื่อมีการทำความดี เช่นนักเรียนอยากให้ครูชมเมื่อทำดี

2. ความปรารถนาอยากมีอำนาจ อยากเด่นหรืออยู่เหนือผู้อื่น อยากให้ผู้อื่นชมว่าเก่ง แรงจูงใจระดับนี้เป็นอันตรายต่อสังคม ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในระบบการศึกษา

มาริสา รัฎฐปต์ย์ (2532 : 8) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า เป็นการแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้ เพื่อให้ฐานะ หรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ดีเด่นเหนือคนอื่น ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน เลือกทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน หรือฝึกความชำนาญ และต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน

จิตรา วสุวานิช (2518 : 97) ได้ให้ความหมายของความทะเยอทะยานว่า หมายถึงมาตรฐานหรือความหวังที่แต่ละคนตั้งขึ้นสำหรับตนเองในการกระทำใดๆ ก็ตาม ซึ่งเขาคิดว่าจะต้องทำได้ ระดับของความทะเยอทะยานในแต่ละคนในการเรียน หรือกระทำการอื่นใดย่อมจะไม่เท่ากัน

สมิต อาชนิจกุล (2532 : 171) ได้กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน คือ แรงปรารถนา แรงอธิษฐาน แรงตั้งใจอันแน่วแน่ แรงกิเลสตัณหา ฯลฯ อันเป็นเครื่องที่กระตุ้นให้เรากระทำการใดๆ ไปสู่จุดหมายที่เราต้องการ สุดแต่จะเป็นความทะเยอทะยานทางบวกหรือทางลบ ทางดีหรือทางชั่ว คนที่มีความทะเยอทะยานมากย่อมมีความปรารถนาอย่างรุนแรง ยอมเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนา ส่วนคนที่มีความทะเยอทะยานน้อย ก็มักจะท้อแท้ ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จหรือเสร็จเพียงครึ่งๆ กลางๆ

อำนาจ วีรวรรณ (2535 : 4) กล่าวว่า ความทะเยอทะยาน หมายถึง ความมุ่งมั่นพยายามเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งหมายความว่าไม่ว่าจะทำกิจการงานใด ทำให้ใคร ก็จะต้องทำโดยทุ่มเททั้งชีวิตและจิตใจ ในลักษณะที่เป็นการแข่งขันกับตัวเอง และแข่งกับเวลาจนได้ชื่อว่าเป็นผู้ซึ่งประสบความสำเร็จเกินตัว

สมชาย วารุโรจน์ (2540 : 87) กล่าวว่า ความทะเยอทะยานเป็นสิ่งที่จะพาตัวเองให้ก้าวไปข้างหน้าไปสู่ความรุ่งเรืองเป็นใหญ่เป็นโต และเป็นกำลังในการสร้างตนเองอย่างดียิ่ง อีกทั้งยังเป็นเครื่องสร้างความเจริญให้แก่ตัวเราอีกด้วย

จากความหมายของความทะเยอทะยาน ที่ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ มากมายดังกล่าวนี้ พอที่จะสรุปได้ว่า ความทะเยอทะยาน หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ตนสำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มีความกระตือรือร้น มานะพยายาม มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้ เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ดีเด่นเหนือคนอื่น ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน เลือกทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือฝึกความชำนาญ และต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน

จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยาน ไม่ปรากฏว่ามีทฤษฎีที่เกี่ยวกับความทะเยอทะยานโดยตรง และเนื่องจากความทะเยอทะยานของบุคคล ถือเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความต้องการชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นทางจิตใจ ซึ่งเป็นตัวจักรอันสำคัญยิ่ง ที่จะผลักดันให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้น ความต้องการของมนุษย์จึงทำหน้าที่เป็นแรงขับ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิด และการกระทำ

ของมนุษย์ (ติลปชัย รูปสุวรรณ. 2538 : 2 - 3 ; อ้างอิงจาก Hilgard. 1962. *Introduction to Psychology*. p. 125-126) ด้วยเหตุนี้จึงขอเสนอทฤษฎีในรูปของความต้องการ และทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งจัดว่าเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเป็นส่วนหนึ่งของความทะเยอทะยานเช่นกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

2.1.1 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) ของมนุษย์ มีอยู่ 5 ระดับ คือ

1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานขั้นแรกของมนุษย์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับที่จะให้มีชีวิตรอดอยู่ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อุณหภูมิที่เหมาะสม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ทั้งนี้เพราะความจำเป็นที่จะต้องดำรงชีพอยู่ ทำให้มนุษย์ต้องไปหาสิ่งเหล่านี้ มาตอบสนองก่อนสิ่งอื่นใด ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในกรณีที่มนุษย์ขาดสิ่งต่างๆ ทุกอย่างแล้ว การตอบสนองให้กับความต้องการของร่างกาย จะเป็นสิ่งหนึ่งที่ใช้จูงใจมนุษย์ได้ เช่น ถ้าหากมนุษย์อยู่ในสภาพที่อดอยากแล้ว ความต้องการสิ่งแรกของมนุษย์ ก็คือความต้องการด้านร่างกาย ดังกล่าว มนุษย์จะมีความต้องการที่สูงขึ้นทางด้านที่เกี่ยวกับจิตใจหรือความนึกคิด ก็ต่อเมื่อร่างกายได้รับการตอบสนองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

2) ความต้องการทางด้านความปลอดภัย หรือความมั่นคง (Security or Safety Needs) ถ้าหากความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นต่อไปที่สูงขึ้น คือความต้องการทางด้านความปลอดภัย หรือความมั่นคงต่างๆ ภายหลังจากที่ร่างกายได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะเริ่มคิดถึงความปลอดภัยหรือความมั่นคง เช่น มนุษย์อยากจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในรูปของค่ามั่งสัจจากนายจ้างที่จะจ่ายเงินเดือน ค่าจ้างหรือผลตอบแทนให้ในระยะยาว ในองค์การธุรกิจ ความจำเป็นในด้านความมั่นคง หรือความปลอดภัยที่เราพบเห็นกันอยู่เสมออีกได้แก่ การที่พนักงานเกิดความรู้สึกกว่าอาชีพของตนไม่มั่นคง อันเนื่องมาจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ในยามที่เศรษฐกิจตกต่ำ การที่จะต้องออกจากงานย่อมทำให้พนักงานขาดรายได้ และขาดความมั่นคงในหน้าที่การงานต่างๆ รวมทั้งขาดสถานะทางสังคมด้วย ความต้องการชนิดนี้จึงเป็นเหตุให้ทุกคนต้องการ เพื่อที่จะสร้างความมั่นคงให้กับตัวเองให้มากขึ้น

3) ความต้องการด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) หลังจากที่มีมนุษย์ได้รับการสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้น คือความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการชนิดนี้ก็คือ ความต้องการที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การต่างๆ อยากจะคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น รวมตลอดทั้งจะได้รับมิตรภาพ และความเห็นใจจากกลุ่มเพื่อนฝูง เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี การที่คนเราสามารถเข้าสมาคมหรือกลุ่มเพื่อนฝูงได้นั้น เขาจะต้องทำตัวให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกหรือหมู่คนในสังคมนั้นด้วย ความต้องการทางด้านสังคมนี้นี้ ปกติมักจะเป็นไปในรูปของความต้องการในแง่ที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกต่อตนเองว่า เป็นผู้มีความสำคัญต่อสังคมกลุ่มนี้ และมีบุคคลต่างๆ ให้ความรักใคร่หรือชอบพอตน หรืออาจกล่าวได้ว่า ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการทางด้านจิตใจมากขึ้น

4) ความต้องการมีฐานะเด่นในสังคม (Esteem or Status Needs) ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ดังนี้คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความสามารถ ความรู้ และความสำคัญในตัวของตัวเอง ตลอดทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่น เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากที่จะให้บุคคลอื่นสรรเสริญหรือนับหน้าถือตา เป็นต้น ในองค์การธุรกิจการดำรงตำแหน่งที่สำคัญ การมี

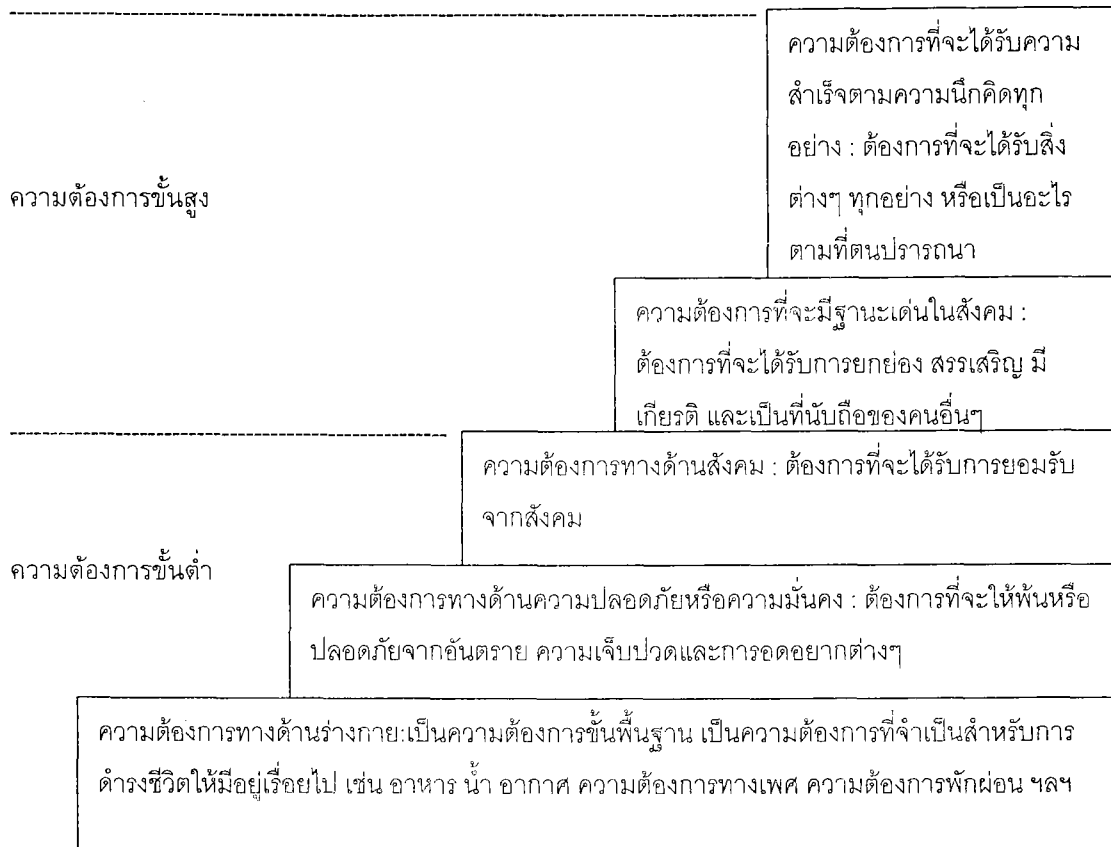
ทำงานที่ตกแต่งสวยงาม หรือการมีโอกาสพูดคุย หรืออยู่ใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญๆ ล้วนแล้วแต่เป็นความต้องการที่จะทำให้มีฐานะเด่น ความพยายามที่จะทำให้มีฐานะเด่นดังกล่าว มักจะแสดงออกในรูปที่ว่า บุคคลดังกล่าวจะพยายามกระทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ดีเลิศหรือเกินหน้าเกินตาคนอื่น ๆ ทั่วไป

5) ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จ ตามความนึกคิดทุกอย่าง (Self - Actualization or Self - Realization) ลำดับขั้นความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ก็คือ ความต้องการที่อยากจะทำสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด ภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ขั้นอย่างครบถ้วนแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการที่สูงขึ้นไปอีก และอยากที่จะสำเร็จสมประสงค์ตามความนึกคิดที่ตนได้ใฝ่ฝันไว้ทุกอย่าง

ความพอใจที่ได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดดังกล่าวนี้ มีลักษณะกว้างขวางมาก และจะแตกต่างกันไปในแต่ละคน ความต้องการในขั้นนี้มักจะเป็นความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะแต่ละคน แต่ละคนก็มีความนึกคิดใฝ่ฝันที่อยากจะได้รับผลสำเร็จ ในสิ่งอันสูงสุดในทัศนะของตน ตัวอย่างของความต้องการชนิดนี้ก็มี เช่น ความต้องการที่จะได้รับชื่อเสียงในฐานะที่เป็นคนคิดค้นทฤษฎีความรู้อย่างใดอย่างหนึ่ง อยากได้รับเลือกตั้งเป็นนายกฯ หรืออยากจะทำประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของตน หรืออยากที่จะช่วยเหลือการกุศล เพื่อให้ได้รับความสุขทางใจ เป็นต้น (ณรงค์ สุขประเสริฐ, 2535 : 33-44 ; อ้างอิงจาก Maslow 1970. *Motivation and Personality*.)

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ สรุปได้ว่าความทะเยอทะยานของมนุษย์จะเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ความต้องการขั้นที่ 3 คือความต้องการทางด้านสังคมเป็นต้นมา เพราะเริ่มเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นทางด้านจิตใจมากขึ้น คือต้องการเป็นผู้มีความสำคัญต่อสังคม ต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม ต้องการมีอำนาจให้คนอื่นนับหน้าถือตา จนมาถึงต้องการที่จะประสบความสำเร็จดังที่ใจปรารถนา ซึ่งก็เป็นความต้องการในขั้นที่ 5 ของมาสโลว์นั่นเอง

โดยทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์นี้ สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 1 (ณรงค์ สุขประเสริฐ, 2535 : 33-44 ; อ้างอิงจาก ชงชัย สันติวงษ์, 2519. *องค์การและการบริหาร*, หน้า 381-384)

ภาพประกอบ 1 ลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

2.1.2 ทฤษฎีความต้องการ อี อาร์ จี (E R G theory)

ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นจากแนวคิดของ เคลย์ตัน พี. อัลเดอร์เฟอร์ (Clayton p. Alderfer) ว่าความต้องการมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ โดยมีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

- 1) มนุษย์อาจมีความต้องการหลายๆ อย่าง เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันได้โดยไม่จำเป็นว่าความต้องการเบื้องต้นจะต้องได้รับการตอบสนองก่อนจึงจะเกิดความต้องการเบื้องต้น
- 2) ยิ่งความต้องการได้รับการตอบสนองน้อยเท่าใด บุคคลก็就会有ความต้องการแต่ละประเภทมากยิ่งขึ้น
- 3) ยิ่งความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองมากเท่าใด บุคคลก็就会有ความต้องการระดับสูงมากขึ้นไปอีก
- 4) ยิ่งความต้องการระดับสูงได้รับการตอบสนองน้อยเท่าใด บุคคลก็就会有ความต้องการในระดับต่ำมากขึ้นเท่านั้น

อัลเดอร์เฟอร์ จึงได้ทำการศึกษาวิจัย โดยการทดสอบเพื่อหาทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ในปี ค.ศ. 1969 ที่เรียกว่า "An Empirical Test of a New Theory of Human Needs" จากผลของการศึกษารั้งนี้ เขาพบว่า มนุษย์เราจะมีความต้องการหลักอยู่ 3 ประการ คือ

1) ความต้องการในการดำรงชีวิต (Existence Needs : E) เป็นความต้องการทางกายภาพและความต้องการทางวัตถุ ที่ช่วยให้มนุษย์มีชีวิตอยู่รอดได้เช่น อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ค่าจ้างแรงงาน ความมั่นคงสวัสดิภาพ ความปลอดภัย ก็จัดอยู่ในกลุ่มนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีของ Maslow ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต จะรวมส่วนที่เป็นความต้องการทางด้านสรีระทั้งหมดกับบางส่วน กับความต้องการความมั่นคงปลอดภัย

2) ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs : R) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องด้วย เป็นความต้องการที่รวมถึงความต้องการทางสังคม ความต้องการความรู้สึกรับประกันความปลอดภัย ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การได้รับการยอมรับ การมีชื่อเสียงและการได้รับการยกย่องจากสังคม เมื่อเทียบกับทฤษฎีของ Maslow ความต้องการด้านความสัมพันธ์นี้ จะรวมถึงส่วนที่เป็นความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการทางสังคม และบางส่วนของความต้องการเกียรติยศและศักดิ์ศรี

3) ความต้องการด้านการเจริญเติบโต (Growth Needs : G) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการที่บุคคลได้สร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สำหรับตัวเขาเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ก้าวหน้าเติบโตยิ่งขึ้น ที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ความภาคภูมิใจในตนเอง ตลอดจนการเข้าใจในตนเอง และการใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ เมื่อเทียบกับทฤษฎีของ Maslow ความต้องการด้านการเติบโตนี้ จะรวมถึงบางส่วนของความต้องการเกียรติยศและศักดิ์ศรี และความต้องการทำตนให้ประจักษ์ทั้งหมด

ซึ่งทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of Needs) และทฤษฎี E R G (E R G theory) มีผู้ได้เปรียบเทียบกันไว้ ดังแสดงไว้ในภาพประกอบ 2 (ณรงค์ สุขประเสริฐ, 2535 : 33-44 ; อ้างอิงจาก จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2532. *จิตวิทยาเบื้องต้น*. หน้า 111-113)

ทฤษฎีของมาสโลว์	ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์
ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการ	ทฤษฎี อี อาร์ จี
ความต้องการความสำเร็จตามนึกคิด	ความต้องการเจริญเติบโต
ความต้องการมีฐานะเด่นในสังคม	
ความต้องการทางสังคม ความรัก	ความต้องการด้านความสัมพันธ์
ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย	
ความต้องการทางด้านร่างกาย	ความต้องการในการดำรงชีวิต

ภาพประกอบ 2 เปรียบเทียบทฤษฎีความต้องการของ Maslow และ Alderfer

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (Murray's Achievement Motivation Theory)

เมอร์เรย์ (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 12 ; อ้างอิงจาก Murray. 1964. *Motivation and Emotion.*) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด และในจำนวนนี้มีความต้องการเอาชนะและประสบผลสำเร็จ (Need for Achievement) รวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (N - Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรคมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

2.2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคเคลแลนด์ (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 12-13 ; อ้างอิงจาก McClelland. 1961. *The Achievement Society.* p. 36-62) ได้เน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว

2) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) หมายถึงความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลเหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่นเป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามจะควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

แมคเคลแลนด์ เน้นความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจด้านอื่น ๆ เพราะเขาเห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับการประสบความสำเร็จในชีวิตของมนุษย์

จากแนวความคิดตามทฤษฎีความต้องการและทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ทฤษฎีนี้เน้นให้บุคคลมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะความสำเร็จจะนำพาให้บุคคลได้พบกับความสุข ความสมหวังในชีวิตได้ ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีความทะเยอทะยาน เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งความสำเร็จที่สูงสุดในชีวิตนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของพินทุสร ติวุตตันท์ (2529 : 16) ที่ว่าความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นความต้องการ ที่มาจากความทะเยอทะยานของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นความต้องการนั้นจะเป็นเงินตรา ตำแหน่ง เกียรติยศ ความไฝ่ฝันสูงสุด การได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ การมีชีวิตที่ราบรื่นอย่างมีความสุขก็ตาม ทุกคนต่างก็โหยหาความสมปรารถนาในรูปแบบต่าง ๆ กันไป ซึ่งความปรารถนาจะเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการไปสู่ความสำเร็จของมนุษย์ทุกคน และแรงปรารถนานั้นจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความทะเยอทะยานนั่นเอง

3. ลักษณะของผู้ที่มีความทะเยอทะยาน

ความทะเยอทะยาน จะเกิดขึ้นมาจากแรงผลักดันที่อยู่ในตัวของบุคคล ตั้งแต่วัยเด็กเป็นต้นมา ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสาเหตุ และปัญหาของปัจจัยต่างๆ นานับประการ ทั้งนี้เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ และติดตัวไปจนเติบโตใหญ่ แม้ว่าเมื่อเจริญวัยขึ้นและมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นมากมายก็ตาม ความรู้สึกนึกคิดเดิมซึ่งเรียนรู้มาตั้งแต่เยาว์วัย ก็มิได้เปลี่ยนแปลงไปเท่าใดนัก อาจเป็นความจริงที่ประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเติบโตนั้น เป็นเครื่องช่วยส่งเสริมสร้างความเชื่อถือ และทัศนคติภายในจิตสำนึก (Consciousness) เท่านั้น หาได้หยั่งลึกลงไปถึงรากฐานที่สร้างขึ้นไว้เมื่อเยาว์วัย ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับบีเคแกน และมอส (อนันต์ จันทร์ทวี. 2514 : 16 ; อ้างอิงจาก Kagan & Moss. 1962. *Birth and Maturity : A Study in Psychological Development*. p. 42) กล่าวว่าการต้องการสัมฤทธิ์ปรากฏเป็นลักษณะที่คงเส้นคงวาของบุคลิกภาพ ซึ่งขยายจากวัยทารกจนเป็นวัยผู้ใหญ่ และจากวัยผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นก็มาจากความทะเยอทะยานของแต่ละบุคคลนั่นเอง ทั้งนี้เพราะความทะเยอทะยานเป็นความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งในตัวของแต่ละบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นไม่เท่ากัน อาจจะเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ หลายประการ อีกทั้งแต่ละบุคคลนั้นมีความต้องการที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งความต้องการต่างๆ ก็จะมีลักษณะแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน ดังที่ เมอร์เรย์ (Murray) (ศิลาปชัย ฐปสุวรรณ. 2538 : 15 – 18 ; อ้างอิงจาก Hilgard. 1962. *Introduction to Psychology*. p. 125-126) นักจิตวิทยาที่ศึกษาความต้องการที่เด่นที่สุด ได้ศึกษาและค้นคว้าเรื่องความต้องการของมนุษย์ และได้แบ่งลักษณะความต้องการของมนุษย์ไว้ 2 ประการคือ

1. ความต้องการขั้นปฐมภูมิ หรือความต้องการทางกาย (Primary or Viscerogenic Needs) เป็นความต้องการทางร่างกายโดยตรง ได้แก่ ความต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เพศ การพักผ่อน การขับถ่าย ฯลฯ
2. ความต้องการขั้นทุติยภูมิ หรือความต้องการทางจิตใจ (Secondary or Psychogenic Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจ ซึ่งเมอร์เรย์ได้จำแนกความต้องการทางจิตใจที่จะสร้างบุคลิกภาพเป็น 6 กลุ่ม จากความต้องการ 28 ด้าน ดังนี้

2.1 ความต้องการที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต ได้แก่

2.1.1 การถือสิทธิ์ (Acquisition) หมายถึง ความต้องการเป็นเจ้าของการสะสมเก็บหอมรอมริบ

2.1.2 การอนุรักษ์สิ่งของ (Conservation) หมายถึง ความต้องการที่จะสะสมหรือซ่อมแซมสิ่งต่างๆ

2.1.3 ความเป็นระเบียบ (Orderliness) หมายถึง ความต้องการที่จัดระเบียบสิ่งของให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและสะอาด

2.1.4 การดูแลรักษา (Retention) หมายถึง ความต้องการที่จะเก็บสิ่งของที่เป็นของตนมิให้เสียหาย รู้จักประหยัด มีขยัน

2.1.5 การสร้าง (Construction) หมายถึง ความต้องการที่จะประดิษฐ์ และก่อสร้าง

2.2 ความต้องการที่แสดงถึงความทะเยอทะยาน มีอำนาจ บรรลุนิยามความสำเร็จ และความมีชื่อเสียง

2.2.1 ความโดดเด่น (Superiority) หมายถึง ความต้องการอยากเด่น ได้รับความสำเร็จและยอมรับนับถือ

2.2.2 ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement) หมายถึง ความต้องการชนะอุปสรรค ได้รับความสำเร็จ และมีอำนาจ

- 2.2.3 ความยอมรับ (Recognition) หมายถึง ความต้องการได้รับการยกย่อง และรับรอง
- 2.2.4 การแสดงออก (Exhibition) หมายถึง ความต้องการแสดงตัวให้เป็นจุดเด่น สนุกสนาน
- 2.2.5 ความต้องการรักษาสิทธิของตนเอง (Inviolacy) หมายถึง ความต้องการที่ไม่ถูกฝ่าฝืนสิทธิของตนเอง ป้องกันชื่อเสียงและคุณค่าของตน
- 2.2.6 การหลีกเลี่ยงสิ่งที่ต่ำกว่า (Avoidance of Inferiority) หมายถึง ความต้องการหลีกเลี่ยง ความล้มเหลว ความอับอาย และปมด้อย
- 2.2.7 การป้องกันตัว (Defensiveness) หมายถึง ความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากการถูกตำหนิ
- 2.2.8 การตอบโต้ผลักดัน (Counteraction) หมายถึง ความต้องการต่อต้านและ ตอบโต้ผู้ ที่ทำให้ตนพ่ายแพ้
- 2.3 ความต้องการที่จะทำให้อำนาจเกี่ยวกับอำนาจของตน การต่อต้านหรือการยอมแพ้
- 2.3.1 การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) หมายถึง ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ควบคุมหรือให้ผู้อื่นกระทำตาม
- 2.3.2 การยกย่องผู้อื่น (Deference) หมายถึง ความต้องการที่จะยกย่องและยอมตามผู้นำ
- 2.3.3 การเลียนแบบ (Similance) หมายถึง ความต้องการเลียนแบบ หรือทำตนให้ทัดเทียมผู้อื่นเห็นด้วย หรือเชื่อถือผู้อื่น
- 2.3.4 การพึ่งตนเอง (Autonomy) หมายถึง ความต้องการต่อต้าน และต่อสู้เพื่ออิสรภาพ
- 2.3.5 ความเป็นอิสระ (Contrariness) หมายถึง ความต้องการที่จะทำตนให้ต่างจากผู้อื่น เป็นเอกลักษณ์
- 2.4 ความต้องการที่จะก้าวร้าวบุคคลอื่นๆ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
- 2.4.1 ความก้าวร้าว (Aggression) หมายถึง ความต้องการก้าวร้าวผู้อื่น หรือรุกรานผู้อื่น
- 2.4.2 ความยอมรับผิด (Abasement) หมายถึง ความต้องการที่ยอมตามหรือยอมรับการลงโทษต่อมตน
- 2.4.3 การหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิ (Avoidance of Blame) หมายถึง ความต้องการหลีกเลี่ยงการตำหนิ การวิจารณ์ ประพุดิตตามกฎเกณฑ์และระเบียบ
- 2.5 ความต้องการเป็นมิตรกับผู้อื่น
- 2.5.1 การผูกไมตรีกับผู้อื่น (Affiliation) หมายถึง ความต้องการผูกมิตร และสังสรรค์กับผู้อื่น
- 2.5.2 การผลักไสผู้อื่น (Rejection) หมายถึง ความต้องการแยกตัวเองจากผู้อื่น เพิกเฉยต่อสิ่งทั้งปวง
- 2.5.3 การช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือหรือเลี้ยงดูผู้อื่น
- 2.5.4 การขอความช่วยเหลือ (Succorance) หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่น สนใจ หรือเกิดความสงสารตนเอง
- 2.6 ความต้องการที่เกี่ยวข้องทางด้านสังคม
- 2.6.1 ความเพลิดเพลิน (Play) หมายถึง ความต้องการพักผ่อนทำตนให้สนุกสนาน โดยไม่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เพียงเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด

2.6.2 ความต้องการรู้สิ่งต่างๆ (Cognizance) หมายถึง ความต้องการเพื่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น

2.6.3 การเผยแพร่ความรู้ (Exposition) หมายถึง ความต้องการแสดง ซึ่งแรงสาธิตให้ความรู้ บรรยาย อธิบาย ตีความหมายเรื่องราวต่างๆ

เมอร์เรย์ (Murray) (Hilgard. 1962 : 125-126 ; citing Murray. 1964. *Motivation and Emotion.*) ได้เสนอนิยามของบุคลิกภาพด้านความต้องการไว้มากมายในช่วงชีวิตของเขา แต่องค์ประกอบหลักของนิยามต่างๆ เหล่านี้พอสรุปได้คือ

1. ความต้องการของแต่ละบุคคล จะเกิดขึ้นแตกต่างกัน ตามประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ และจะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน

2. ความต้องการของแต่ละบุคคล จะเกิดขึ้นจากการคำนึงถึงเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งเป็นรูปแบบชีวิตของแต่ละบุคคล

3. ความต้องการของแต่ละบุคคล จะสะท้อนถึงการเกิดพฤติกรรมที่มีความอดทน เพื่อที่จะทำให้สิ่งที่คาดหวังนั้นประสบความสำเร็จ

4. ความต้องการจะเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล หน้าที่ของบุคลิกภาพจะต้องรวบรวมเอาความขัดแย้ง และการบังคับยับยั้งที่ซึ่งบุคคลนั้นแสดงออก (ความพึงพอใจ) ในความต้องการของแต่ละคน และสร้างแบบแผนสำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์ในอนาคต

5. ความต้องการของแต่ละบุคคลจะทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่ตียิ่งขึ้นในจิตใจ และจะนำพาให้บุคคลไปถึงจุดหมายในชีวิตที่ตั้งไว้ จนพบกับความสุขในที่สุด

แนวคิดในทางบุคลิกภาพของเมอร์เรย์ (Murray) นั้นพยายามที่จะอธิบายบุคลิกภาพโดยเน้นในเชิงนามธรรมหรือรูปธรรม ตามความคิดรวบยอดของบุคลิกภาพซึ่งเป็นกระบวนการทางกายภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้จิตใจ และลักษณะของบุคลิกภาพที่เกิดจากความต้องการจะมีข้อสังเกตได้คือ

1. ผลสุดท้ายของพฤติกรรมที่มีความคงที่
2. รูปแบบพฤติกรรมที่มีความคงเส้นคงวา
3. การให้ความสนใจอย่างจริงจัง
4. การแสดงทางอารมณ์และความรู้สึก
5. ความพึงพอใจ

จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพด้านความต้องการ หมายถึงลักษณะทางพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้สึกของอารมณ์ และความพึงพอใจที่แสดงออกต่อสิ่งแวดล้อมที่มีความคงที่ คงเส้นคงวา

จากทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray) สรุปได้ว่า ความทะเยอทะยานถือเป็นความต้องการที่อยู่ในขั้นหุติยภูมิ คือความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ความต้องการต่างๆ ทั้ง 8 ด้าน คือความโดดเด่น (Superiority) , ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement) , ความยอมรับ (Recognition) , การแสดงออก (Exhibition) , ความต้องการรักษาสีทิชของตนเอง (Inviolacy) , การหลีกเลี่ยงสิ่งที่บกพร่อง (Avoidance of Inferiority) , การป้องกันตัว (Defensiveness) และการตอบโต้ผลักดัน (Counteraction) เป็นต้น ซึ่งความทะเยอทะยานจะสามารถเกิดขึ้นมาได้ นั้น ก็ต้องอาศัยความต้องการต่างๆ ดังกล่าว เป็นสิ่งชักนำให้เกิดความทะเยอทะยานขึ้นในจิตใจ เพราะความทะเยอทะยานจะเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ ที่จะทำให้บุคคลทำงานบรรลุถึงเป้าหมายในชีวิตที่เราต้องการได้ คนที่มีพรสวรรค์ไม่ว่าจะในด้านใดก็ตาม แต่ถ้าขาดความทะเยอทะยานจะทำให้ตัวเองมีความกระตือรือร้นก็ไร้ประโยชน์ เพราะความทะเยอทะยานสามารถจุดไฟในตัวบุคคลได้ แต่จะต้องอยู่ภายใต้

การควบคุม อย่าให้อยู่เหนือการควบคุม และควรมีเหตุผล พลังที่อยู่เหนือการควบคุม เราสามารถทำลายได้ ส่วนพลังที่อยู่ภายใต้การควบคุมนั้น ก็จะทำให้เกิดการสร้างสรรค์ที่ดีขึ้นได้เช่นกัน ดังนั้นเมื่อไรก็ตามที่คนเรามีความต้องการ มีความกระปรี้กระเปร่า และเริ่มลงมือจัดการชีวิตตัวเอง เมื่อนั้นไฟแห่งความทะเยอทะยานก็จะเกิดขึ้นในจิตใจของเราอย่างไม่รู้ตัว และสิ่งที่ไม่น่าเชื่อต่าง ๆ ที่เราคาดหวังไว้ ก็สามารถที่จะเกิดขึ้นได้เช่นกัน ฉะนั้น การตั้งเป้าหมายที่ต้องการ โดยไม่ยอมปล่อยให้หลุดไป ควรจะตั้งเป้าหมายที่ ตัวเองจะต้องไปให้ถึง และจุดไฟแห่งความทะเยอทะยานที่เป้าหมายนั้น ความทะเยอทะยาน จะไม่มีวันหมดไปจากตัวเรา เพราะเป้าหมายของเราจะคอยเรียกร้องให้กลับคืนมาตลอดเวลา เมื่อเราได้รับความสำเร็จในเป้าหมายอันหนึ่ง ก็ควรจะตั้งเป้าหมายอันใหม่เพื่อความสำเร็จในครั้งต่อไป อย่างไม่มีการสิ้นสุด นั่นคือการกระทำของคนที่มีความทะเยอทะยาน

นอกจากนี้ ตามแนวทฤษฎีของฮอลแลนด์ (ปานทิพย์ โสภานิต. 2531 : 30-31 ; อ้างอิงจาก Holland. 1973. *A Theory of Careers*. p. 13-18) ซึ่งได้จำแนกลักษณะบุคลิกภาพตามความสนใจอาชีพต่างๆ ได้อธิบายไว้ว่า ความทะเยอทะยาน จัดเป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่สนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising) บุคคลประเภทนี้จะเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยการเลือกสถานการณ์ที่ทำให้ได้แสดงออกถึงสิ่งที่เป็นการผจญภัย ทำให้ตนเองเด่น แสดงการกระตือรือร้น และเป็นคนมีแรงกระตุ้นในการทำงาน ลักษณะนิสัยคือ ชักชวนเก่ง พูดเก่ง แสดงตนยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น ก้าวร้าว และชอบแสดงออก มักจะชอบการเป็นพนักงานขายสินค้า เป็นนิเทศก์บุคคลอื่นๆ มีความเป็นผู้นำ สำหรับกิจกรรมที่จะให้เกิดความพึงพอใจ คือ การแสดงออกทางด้านการพูด การเป็นที่ยอมรับและแสดงความมีพลัง ดังนั้นจึงชอบเล่นกีฬา แสดงละคร การพูดในที่สาธารณะ การสัมภาษณ์ บุคคลเหล่านี้จะไม่ชอบการจำกัดขอบเขตการทำงานโดยใช้เครื่องมือ และกิจกรรมที่ไม่ละเว้นจากสังคม มองตนเองเป็นบุคคลที่เด่น เข้าสังคมได้ดี อารมณ์แจ่มใส ชอบผจญภัย มีแรงกระตุ้น และอารมณ์ที่มั่นคง วิธีการที่จะส่งเสริมตนเอง คือการดิ้นรนเพื่อการมีอำนาจ พัฒนาความสามารถทางด้านกีฬา แสวงหาความเป็นเจ้าของและหาผลประโยชน์จากบุคคลอื่น จะแตกต่างจากบุคคลที่สนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) ในด้านที่มีความสามารถในการเข้าสังคม ความก้าวร้าว มีลักษณะเด่น มีความคิดริเริ่มและการผจญภัยมากกว่า แต่พวกนี้จะมีความรับผิดชอบ การพึ่งพาอาศัยคนอื่น และอนุรักษ์นิยมน้อยกว่า ซึ่งโดยสรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรม ดังนี้

1. ชอบอาชีพประเภทงานจัดการ และค้าขาย แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์ และเทคนิค
2. ใช้ความสามารถที่มีแก้ปัญหาเกี่ยวกับงาน และเรื่องอื่นๆ
3. มองตนเองในฐานะผู้กว้างขวาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมเก่ง มีความสามารถทางด้าน การเป็นผู้นำ การพูด แต่ต่อความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์
4. นิยมผู้มีความสามารถทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

โดยเหตุผลที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเองและค่านิยมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ ชอบเสี่ยงภัย ทะเยอทะยาน กล้าโต้แย้ง น่าเชื่อถือ กระปรี้กระเปร่า เปิดเผยมองใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมั่นในตนเอง และเข้าสังคมง่าย

นอกจากนี้ ความทะเยอทะยาน ยังเป็นลักษณะนิสัยอีกอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งจะพยายามกระทำเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ในด้านต่างๆ สูงด้วย ดังที่ เฮอร์แมนส์ (สมชัย วงษ์นายนะ. 2524 : 32 ; อ้างอิงจาก Hermans. 1970. *Journal of Applied Psychology*. p. 354-355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลการกระทำของตนนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามได้เข้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวน ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ
6. มีความรู้สึกที่เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่างๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว จึงควรรีบทำสิ่งต่างๆ ให้ทันกับเวลา
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้ตนเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ได้ดี
10. พยายามปฏิบัติงานให้ดียิ่งเสมอ

กิลฟอร์ด (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 22 ; อ้างอิงจาก Guilford. 1959. *Personality*. p. 437-439) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่วๆ ไป คือ ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ
  2. มีความเพียรพยายาม ได้แก่ ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
  3. มีความอดทน เต็มใจที่จะลำบากแม้ยากเพียงใดก็ตาม
- ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2522 : 47-48) กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงถึงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีดังนี้
1. กระทำสิ่งที่ยากๆ มีความมานะพยายาม สนุกสนาน และชอบที่จะทำกิจกรรมนั้นๆ
  2. ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ
  3. มีความทะเยอทะยาน
  4. ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ
  5. มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน
  6. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

จากลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. (2527 : 26) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่า ควรจะประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่างๆ ที่สำคัญดังนี้

1. ความทะเยอทะยาน
2. ความกระตือรือร้น
3. ความกล้าเสี่ยง
4. ความรับผิดชอบต่อตนเอง
5. ความมีเอกลักษณ์
6. การรู้จักวางแผน

นอกจากนี้แมคเคลแลนด์ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525 : 134-135 ; อ้างอิงจาก McClelland. 1961. *The Achievement Society*. p. 36 - 62) ยังกล่าวว่า ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมี

พฤติกรรมที่กล้าเสี่ยง ตัดสินใจเด็ดเดี่ยว กระตือรือร้น รับผิดชอบต่อตนเอง ทะเยอทะยาน รู้จักวางแผน และมีเอกลักษณ์เฉพาะตน

รัตนภรณ์ วงศาโรจน์ (2533 : 83-85) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยพฤติกรรมรวมซึ่งเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่เป็นด้านของความทะเยอทะยานไว้ดังนี้

1. การตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง
2. การพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้น
3. ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน
4. ต้องการชัยชนะเมื่อมีการแข่งขัน
5. ต้องการดีเด่นเหนือคนอื่น
6. ต้องการให้งานของตนสำเร็จในระดับสูง
7. ต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน
8. เลือกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือมีความท้าทาย

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น จะเป็นบุคคลที่มีความทะเยอทะยานประกอบอยู่ด้วย คือ บุคคลเหล่านี้มักจะมองเห็นตนเองว่ามีคุณค่า มีความคาดหวังสูง มีลักษณะนิสัยที่ปรารถนาความสำเร็จ และต้องการความมีชื่อเสียง ต้องการให้ตนเองเด่น มีความกระตือรือร้น พุดเก่ง ชักชวนเก่ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็น ผู้นำ และมีความมานะพยายาม เป็นต้น

4. องค์ประกอบที่มีผลต่อความทะเยอทะยาน

ความสำเร็จของมนุษย์ที่ได้มานั้น ส่วนหนึ่งย่อมเกิดจากความทะเยอทะยาน เพราะความทะเยอทะยานเปรียบเสมือนแรงบันดาลใจ ที่ช่วยกระตุ้นให้มนุษย์สามารถบรรลุถึงความต้องการได้ แต่ความทะเยอทะยานของแต่ละบุคคลย่อมเกิดขึ้นไม่เท่ากัน จึงมีผลทำให้มนุษย์นั้นมีความเหลื่อมล้ำกันในสังคม ทั้งนี้ในการจะพัฒนาความทะเยอทะยานให้เกิดขึ้นได้นั้น จะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ หลายประการดังต่อไปนี้

จิตรา วสุวานิช (2518 : 98-99) ได้จำแนกองค์ประกอบที่มีผลต่อความทะเยอทะยานออกเป็น 4 ด้าน คือด้านความสำเร็จและความล้มเหลว ด้านบุคลิกภาพ ด้านมาตรฐานของกลุ่ม และด้านการให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความสำเร็จ และความล้มเหลว จากการทดลองมากมายในเรื่องความสำเร็จ และความล้มเหลวในการศึกษานั้น ส่วนใหญ่พอจะสรุปผลได้ดังนี้

1.1 เด็กนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนมักจะเป็นผู้ที่ตั้งจุดมุ่งหมาย หรือตั้งระดับของความทะเยอทะยานได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง

1.2 เด็กนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนบ่อยๆ มักจะตั้งจุดมุ่งหมายไว้แล้วไม่เป็นที่ไปตามที่ตั้งไว้

1.3 จากผลสำเร็จที่เด็กนักเรียนได้รับในครั้งหนึ่งแล้ว จะเป็นผลถึงการตั้งระดับความทะเยอทะยานในคราวต่อไป

1.4 ความสนใจในกิจกรรมที่กระทำจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม และความพอใจที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

1.5 ความสำเร็จหรือความหวังว่าจะสำเร็จ จะช่วยให้เกิดความสนใจและความพยายามในกิจกรรมนั้นมากยิ่งขึ้น

1.6 เมื่อมีการพลาดหวังหรือล้มเหลวเกิดขึ้น มักจะทำให้เด็กนักเรียนบังเกิดความผิดหวัง และความรู้สึกท้อถอย และส่วนใหญ่จะยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขความผิดพลาดในทันที

1.7 การได้รับรางวัลบ้างเป็นบางครั้ง แบบ Partial Reinforcement ของ Skinner จะทำให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่น และพยายามอยู่เสมอ เพราะไม่ทราบแน่ชัดว่าเมื่อไรการกระทำของตนจะได้รับสิ่งเสริมแรง

2. บุคลิกภาพ

2.1 เด็กนักเรียนที่มีความมั่นใจในตนเอง มักจะตั้งระดับความทะเยอทะยานได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

2.2 เด็กนักเรียนที่ชอบการแข่งขันและชอบเอาชนะ มีความต้องการด้านสัมฤทธิ์ผลสูง มักจะชอบงานที่เสี่ยงและล่อแหลมต่อความล้มเหลว

2.3 เด็กนักเรียนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตนเอง บางครั้งจะชอบตั้งระดับความทะเยอทะยานไว้สูงมาก (เกินความสามารถของตน) ทั้งนี้เพื่อปกปิดความไม่มั่นใจของตนเอง

2.4 เด็กนักเรียนที่มีความรู้สึกถูกดูถูกความสามารถของตนเอง มักจะตั้งระดับของความทะเยอทะยานไว้ต่ำ ทั้งนี้ เพื่อกันการเสี่ยงและความวิตกกังวลของตนเอง

3. มาตรฐานของกลุ่ม บางครั้งการตั้งระดับของความทะเยอทะยานก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มเพื่อนๆ ที่เด็กนักเรียนเป็นสมาชิกอยู่ ถ้าเพื่อนในกลุ่มล้วนแต่เป็นผู้มีความทะเยอทะยานสูงตนก็ต้องพลอยพยายามกับเขาด้วย และในบางโรงเรียนที่ยึดถือความสำคัญของความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมาก ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กตั้งระดับความทะเยอทะยานไว้สูงมาก และจะต้องพยายามไปถึงจุดหมายที่วางไว้ด้วย เช่นโรงเรียนที่สนับสนุนให้มีนักเรียนสอบได้คะแนนยอดเยี่ยมประจำปี

4. รางวัลและการลงโทษ ผลของการได้รับรางวัลหรือการลงโทษจะมีส่วนทำให้ระดับของความทะเยอทะยานของเด็กนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปมากทีเดียว เพราะ

4.1 รางวัลจะเป็นสิ่งส่งเสริมให้มีการกระทำซ้ำๆ ของพฤติกรรมนั้น

4.2 รางวัลมักจะทำให้เด็กนักเรียนอาสาที่จะทำในสิ่งที่ตนไม่เคยนึกสนใจก็ได้ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว ยังมีผู้ที่ศึกษาองค์ประกอบซึ่งนับว่ามีอิทธิพลต่อความทะเยอทะยานทางการเรียนของนักเรียน ดังผลงานวิจัยต่อไปนี้

พวงแก้ว โคจรานนท์ (2530 : 25) ได้ศึกษาพบว่า ตัวการที่มีอิทธิพลต่อความทะเยอทะยานในการเรียนของนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนมี 5 ประการคือ

1. ตัวการทางร่างกาย (Physical Factor) ได้แก่ อัตรากาการเจริญเติบโตทางร่างกาย สุขภาพร่างกาย ข้อบกพร่องทางกาย ลักษณะท่าทางของร่างกาย

2. ตัวการทางด้านความรัก (Love Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างลูกๆ และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

3. ตัวการทางด้านวัฒนธรรม และการอบรมสั่งสอนทางบ้าน (Culture and Socialization Factors) ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้านและ การอบรมสั่งสอนทางบ้าน ฐานะทางบ้าน

4. ตัวการทางความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนวัยเดียวกัน (Peer Group Factors) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนในวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงเรียน

5. ตัวการทางพัฒนาการแห่งตน (Self Development Factors) ได้แก่ สถิติปัญญา ความสนใจของพฤติกรรม

วอร์ ซิงตัน และ แกรนท์ (พุลทรีพีย์ วงษ์พานิช. 2523 : 8 ; อ้างอิงจาก Worthington & Grant. 1971. *Journal of Education Research.*) ได้ ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความทะเยอทะยานทางการเรียนและความสำเร็จทางการเรียน ที่รัฐอูทา (Utah) ใช้สถิติปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยอูทาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนิสิตชาย 1,270 คน และ หญิง 990 คน เครื่องมือได้แก่ แบบสอบ เอ.ซี.ที. (American College Testing) ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ชรรถชาติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และสามทาง (Two-way and Three-way Analysis of Variance) องค์ประกอบที่เขาศึกษามี 11 ตัวแปร ได้แก่ เพศ รายได้ของ ครอบครัว จำนวนเด็กในครอบครัว คะแนนเฉลี่ยจากวิชาทั้งสี่วิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ใช่วิชาการ (Non-academic Achievements) ที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาตามสภาพภูมิศาสตร์ คะแนนจากแบบสอบถาม เอ.ซี.ที. ความสำคัญในการตั้งเป้าหมายทางการเรียน ทางวิชาชีพ และทางสังคม การเลือกอาชีพในอนาคต และเกรดเฉลี่ยในเทอมแรกของมหาวิทยาลัยเป็นตัวแปรตาม จากการศึกษพบว่า

1. ตัวทำนายเกรดเฉลี่ย (G.P.A.) ได้ดี คือ คะแนนเฉลี่ยในโรงเรียนมัศึกษามีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในระหว่างคะแนนจากแบบสอบ เอ.ซี.ที. ทั้งสี่วิชา กับ เกรดเฉลี่ย (G.P.A.) ในมหาวิทยาลัย เท่ากับ 0.57

3. นิสิตที่มีบิดามารดาที่รายได้สูงและปานกลาง จะได้รับผลสำเร็จทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า เพราะฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่จะกำหนดทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมด้วย

4. สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมที่นิสิตสำเร็จมา มีความสัมพันธ์ทำนองเดียวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันของนิสิต และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนมัธยมตั้งอยู่นั้น จะมีผลในการจัดหลักสูตรของโรงเรียน มาตรฐานการให้เกรด และบรรยากาศทางสถิติปัญญาต่างๆ ไปด้วย

5. นิสิตที่มีส่วนรวมในกิจกรรมที่ไม่ใช่วิชาการมาก จะมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่านิสิตที่มีส่วนรวมในกิจกรรมน้อยกว่าหรือไม่ร่วมกิจกรรมเลย ในระยะเทอมแรกของมหาวิทยาลัย

วอร์ ซิงตัน และ แกรนท์ ได้พบว่าตัวแปรที่ทำนายความทะเยอทะยานทางการเรียนจนได้รับผลสำเร็จได้ดีเรียงลำดับ ได้แก่ เพศของนิสิต สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียน ระดับความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในวิชาการ รายได้ของครอบครัว จำนวนสัมฤทธิ์ผลที่ไม่ใช่วิชาการ บทบาทของการเลือกอาชีพในอนาคต และจำนวนเด็กในครอบครัว เป็นต้น

แมคเคลล์แลนด์ (McClelland. 1969 : 2339) ได้ศึกษาตัวแปรที่ไม่ใช่สถิติปัญญาสามประเภท ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความทะเยอทะยานทางการเรียน ตัวแปรสามประเภทดังกล่าวคือ แรงจูงใจ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และความสนใจเบื้องต้น ปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านที่ไม่ใช่สถิติปัญญา กับความทะเยอทะยานทางการเรียนมีค่าสูง และเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2514 : 49-59) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตสาขามัธยมศึกษา จำนวน 336 คน ที่เรียนจบ กศ.บ. ในเดือนมีนาคม 2513 จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา

ประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน มหาสารคาม และพิษณุโลก องค์กรประกอบที่ศึกษามีสามด้านคือ องค์กรประกอบด้านครอบครัว องค์กรประกอบด้านตัวนักเรียนเอง และองค์กรประกอบทางสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า องค์กรประกอบด้านตัวนักเรียนเอง และองค์กรประกอบทางสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการประสบความสำเร็จทางการเรียน และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุด คือชั้นปีที่เข้าศึกษา อายุ และเพศ ตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า ความทะเยอทะยานเป็นความต้องการทางด้าน จิตใจ ซึ่งในตัวของแต่ละบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นไม่เท่ากัน อาจจะเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ หลายประการ อีกทั้งแต่ละบุคคลนั้นมีความต้องการที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งความต้องการต่างๆ ก็จะมีลักษณะแตกต่างกันไปด้วยเช่นกัน ดังนั้นในการที่จะพัฒนาความทะเยอทะยานของแต่ละบุคคลจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นตัวช่วยนำพาให้บุคคลนั้น ก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตตามความคาดหวังของตนเองได้ แต่ความทะเยอทะยานของบุคคลนั้นย่อมมีต่างกัน คนที่มีความทะเยอทะยานมากก็ย่อมมีความปรารถนาอย่างรุนแรง ยอมเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ ส่วนคนที่มีความทะเยอทะยานน้อยก็มักจะท้อแท้ ทำอะไรไม่ค่อยสำเร็จ และการที่จะพัฒนาความทะเยอทะยาน ให้เกิดขึ้นนั้นจึงถือเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับองค์กรประกอบต่างๆ หลายประการ โดยเฉพาะองค์กรประกอบที่เกี่ยวกับตัวเองนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญและควรคำนึงถึง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการปรับตัว การพัฒนาบุคลิกภาพให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง หรือการกระตือรือร้นแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนมีความมานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคโดยง่าย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นองค์กรประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความทะเยอทะยานของแต่ละบุคคลเป็นอย่างมาก ฉะนั้นในการพัฒนาความทะเยอทะยาน จึงต้องคำนึงถึงองค์กรประกอบต่างๆ เหล่านี้ เพื่อที่บุคคลจะได้พัฒนาตนเองให้ก้าวไปถึงความสำเร็จในชีวิตซึ่งเป็นจุดหมายสูงสุดของแต่ละบุคคลได้

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ควรศึกษา

ความทะเยอทะยานของบุคคลนั้น จะเริ่มพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งโต ด้วยการ อบรม ดูแลสั่งสอน ปลูกฝังค่านิยมอันดีงามให้เด็กได้รับประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนั้น ธรรมชาติและพฤติกรรมของเด็กในวัยต่างๆ ที่ได้แสดงออกมานั้น ทำให้ทราบว่าจะระดับของความทะเยอทะยานของบุคคลี่ต่างกัน จากประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับ จะเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเกิดความทะเยอทะยานของบุคคล ดังนี้

5.1 การประสบความสำเร็จทางการเรียน

5.1.1 ความหมาย

การประสบความสำเร็จ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผลสัมฤทธิ์ (Achievement) นั้นหมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสำเร็จทางการเรียน อาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้ โรงเรียนต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดความสำเร็จจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Test) จะพบว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไป มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียน เนื่องจากให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่า อย่างน้อยก่อนการประเมินผล

การเรียนของนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ อีกหลายๆ ด้านจึงย่อมดีกว่าการแสดงขนาด ความล้มเหลว หรือความสำเร็จทางการเรียน จากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั่วๆ ไปเพียงครั้งเดียว (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 19-20 ; อ้างอิงจาก อัจฉรา สุซารมณี และอรพินทร์ ชูชม. 2530. *การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง*. หน้า 10)

ประกายทิพย์ พิชัย (2539 : 20) กล่าวว่าความสำเร็จทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือเกิดจากการสอน

กู๊ด (Good. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่า หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้วซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

จากการที่กล่าวมา พอสรุปความหมายของการประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ว่า หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับ จากการกระทำกิจกรรมด้านการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้ ได้บรรลุตามความคาดหวังหรือจุดหมายปลายทางที่ได้ตั้งใจไว้ ซึ่งจะทราบว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาได้จาก คะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือได้จากการสังเกตพฤติกรรม และความสำเร็จด้านอื่นๆ ประกอบ

5.1.2 ลักษณะของผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการเรียน

ริงเนสส์ (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 19 ; อ้างอิงจาก Ringness. 1968. *The Journal of Education Research.*) กล่าวว่า เด็กที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนมีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ช่วยตัวเองได้เมื่อเผชิญกับภาวะความตึงเครียดในที่สุดสามารถปรับตัวได้ และมีสุขภาพจิตดี ส่วนคนที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนจะมีความวิตกกังวล ท้อถอยและมุ่งร้ายต่อผู้อื่น ซึ่งถ้ามีความวิตกกังวลมากๆ จะทำให้คนนั้นมีสุขภาพจิตไม่ดี

นอกจากนี้ไพลิน ผ่องใส (ณรงค์ สุขประเสริฐ. 2535 : 33-44 ; อ้างอิงจาก ไพลิน ผ่องใส. 2532 *การจัดการสมัยใหม่*. หน้า 236-237) ยังได้กล่าวว่า คนที่ประสบความสำเร็จสูง มักจะมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับความสำเร็จเท่าๆ กับที่กลัวอย่างมากต่อความล้มเหลว ชอบงานที่ท้าทาย ตั้งเป้าหมายให้ตัวเองสูง กล้าต่อการเสี่ยง แต่มักจะไม่ชอบเป็นนักการพนัน ชอบให้บอกผลการทำงานอย่างตรงไปตรงมาและทันที เป็นคนไม่ชอบอยู่หนึ่งๆ ทำงานแทบไม่มีเวลาหยุดพัก ชอบทำงานหนักและถ้าเกิดความ ล้มเหลวขึ้นก็ไม่ถือเป็นเรื่องวิตกกังวล และชอบที่จะดูแลกำกับการด้วยตนเอง

สุชา ไอยราพงศ์ (2524 : 6) กล่าวว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จ มักจะชอบทำสิ่งที่กระทำอยู่ให้ดีที่สุด ต้องการงานที่มีความสำคัญยิ่งให้สำเร็จ เช่นต้องการเขียนนวนิยายหรือบทละคร ให้มีชื่อเสียง จนทำให้เกิดความภาคภูมิใจใจตนเอง และชอบแก้ปัญหาที่คนอื่นเห็นว่ายาก ชอบทำงานสิ่งใดให้ดีกว่าที่คนอื่นทำ อยากให้คนอื่นยกย่องว่าเก่งในการเรียน หรือการทำงาน และสมพิศ ไชยกิจ (2536 : 18) ยังสรุปว่า บุคคลที่เคยประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวมาก่อน มักจะมีความแตกต่างกันในด้านการเสี่ยง การตั้งเป้าหมาย บุคคลที่เคยประสบความสำเร็จ จะมีความกล้าเสี่ยง กล้าทำงานที่ท้าทายความสามารถ โดยที่งานนั้นเป็นงานที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป ถ้าตั้งระดับความปรารถนาที่เป็นจริง มองตนเองในด้านดีมากกว่าบุคคลที่ประสบ

ความล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคูเปอร์สมิท (สมพิศ ไชยกิจ. 2536 : 18 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981. *SEI : Self-esteem Inventories*. p. 87-89) ที่พบว่า บุคคลที่มีประสบการณ์เรื่องความสำเร็จมาก จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ของความสำเร็จน้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปลักษณะของผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ว่า เป็นผู้ที่มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ช่วยตัวเองได้เมื่อเผชิญกับภาวะความตึงเครียด มีสุขภาพจิตดี ชอบงานที่ทำ ท้าทาย ตั้งเป้าหมายให้ตัวเองสูง กล้าต่อการเสี่ยง เป็นคนไม่ชอบอยู่นิ่งๆ อยากให้คนอื่นยกย่องว่าเก่งในการเรียน หรือการทำงาน จนในที่สุดก็จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองด้วย เช่นกัน

5.2 การได้รับการยอมรับ

5.2.1 ความหมาย

การได้รับการยอมรับ เป็นความรู้สึกที่มองเห็นว่าบุคคลนั้นกระทำตนให้มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น หรือสังคม ซึ่งมะลิ อุดมภาพ (2538 : 7) ได้กล่าวว่า การได้รับการยอมรับ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกที่อยากจะให้บุคคลอื่นหรือตัวเรามองเห็นและยอมรับความสำคัญ ความเปลี่ยนแปลงทั้งส่วนดี ส่วนเสีย หรือข้อบกพร่องของเรา และคิดว่าตัวเรานั้นเป็นบุคคลที่มีความหมายต่อบุคคลทั่วไปหรือสังคม

ทัศนิตา ระเบียบดี (2531 : 45) ได้กล่าวและสรุปไว้ว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองมองเห็นคุณค่าของตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ยอมรับนับถือตนเอง ซึ่งความรู้สึกเดียวกันนี้จะแผ่ไปยังผู้อื่นเห็นคุณค่าในตัวผู้อื่น และยอมรับนับถือผู้อื่นด้วย

ศิริกุล ดัตตกุลรักษ์ (2531 : 124) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้แล้ว บุคคลจะเกิดความรู้สึกยอมรับ ภูมิใจในตนเอง เนื่องจากได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและทำให้เกิดความต้องการสัมฤทธิ์ผล มีความสามารถเพียงพอ มีคุณสมบัติของความเป็นเจ้านาย มีความมั่นใจ ไม่ขึ้นกับใคร มีอิสระภาพ มีสถานภาพ มีความสำนึก มีเกียรติยศ ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการให้คนอื่นเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อตน อยากให้ตนเป็นที่ชื่นชมยกย่องในสายตาของผู้อื่น

บรูโน (Bruno. 1983 : 359) กล่าวว่า การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น เราจะต้องยอมรับนับถือตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองก่อน จะต้องทำตนให้มีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องชมเชยในสิ่งที่เรากระทำ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของความภาคภูมิใจในตนเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า การได้รับการยอมรับ หมายถึงการที่บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเอง มองเห็นตนเองว่ามีคุณค่าในสังคม รวมทั้งอยากให้คนอื่นเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อตน อยากให้ตนเป็นที่ชื่นชม และได้รับการยกย่องในสายตาของผู้อื่นอีกด้วย

5.2.2 ลักษณะของผู้ที่มีความต้องการได้รับการยอมรับ

บุคคลที่มีความต้องการด้านการได้รับการยอมรับจากสังคม มักจะพอใจที่จะได้รับความรักความอบอุ่นจากผู้อื่น และพยายามที่จะหลบเลี่ยงความเจ็บปวด หรือการถูกกลุ่มไม่ยอมรับตน บุคคลเหล่านี้ชอบที่จะรักษาสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่น ๆ อยากที่จะมีความคุ้นเคยสนิทสนม และมีความเข้าใจดีกับคนอื่น ๆ พร้อมทั้งจะปลอบใจและช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความลำบาก และชอบที่จะคบหาสมาคมหรือพบปะกับคนอื่น ๆ (ณรงค์ สุขประเสริฐ. 2535 : 33-44 ; อ้างอิงจาก ไพลิน ผ่องใส. 2532. *การจัดการสมัยใหม่*. หน้า 236-237)

กวินทร์ ธรรมนุด (2522 : 18) กล่าวว่า บุคคลที่ได้รับการยอมรับ และเป็นที่ยอมรับของคนอื่นมักจะเป็นคนเรียนดี ประพฤติดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ขัดขวางความเจริญของเพื่อน เป็นมิตรที่ดี และแข็งแรง เป็นต้น ส่วน สุชา ไอยราพงศ์ (2524 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่ต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่นมัก

จะชอบทำตามคำสั่งผู้อื่น ชอบสรรเสริญบุคคลอื่นที่ตนยกย่อง ยอมรับความเป็นผู้นำของคนอื่นที่ตนนิยม และอยากรับคำแนะนำจากบุคคลที่ตนนับถือ

นอกจากนี้ มาสโลว์ (ณรงค์ สุขประเสริฐ. 2535 : 33-44 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970. *Motivation and Personality*.) ยังได้สรุปไว้ว่า เมื่อบุคคลสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้แล้ว บุคคลจะเกิดความรู้สึกยอมรับ ภูมิใจในตนเอง เนื่องจากการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และทำให้เกิดความต้องการสัมฤทธิ์ผล มีความสามารถเพียงพอ มีคุณสมบัติของความเป็นเจ้านาย มีความมั่นใจ ไม่ขึ้นกับใคร มีอิสระภาพ มีสถานภาพ มีความสำนึก มีเกียรติยศ ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้เป็นสิ่งที่บุคคลต้องการให้คนอื่นเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อตน อยากให้ตนเองเป็นที่ชื่นชอบ ยกย่องในสายตาของผู้อื่น เป็นต้น

จากที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปลักษณะของความต้องการได้รับการยอมรับได้ว่า เป็นลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกที่อยากให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเอง มองเห็นตนเองว่ามีคุณค่าในสังคม รวมทั้ง อยากให้คนอื่นเกิดภาพพจน์ที่ดีต่อตน อยากให้ตนเป็นที่ชื่นชอบ และได้รับการยกย่องในสายตาของผู้อื่น และจะเห็นได้ว่า การที่คนเราจะเกิดความสุขหรือความภูมิใจได้นั้น ก็ต่อเมื่อเรารู้สึกว่าเราเองก็มีฐานะเท่ากับคนอื่น ๆ ในสังคมโดยทั่วไป หรือยิ่งถ้าเกิดความรู้สึกว่าตนเองต่ำต้อยต่อยุคคนค่ากว่าผู้อื่นก็จะมีความรู้สึกสิ้นหวัง ไม่มีความสุขยิ่งขึ้น ฉะนั้นคนจึงต้องดิ้นรน ทะเยอทะยาน เพื่อยกฐานะของตนเองให้มีคุณค่าในสายตาของสังคมหรือกลุ่ม เพื่อบุคคลนั้นจะได้เกิดความรู้สึกมั่นใจ อีกทั้งการยกย่องจากสังคมจะเป็นเสมือนรางวัลอันจะสร้างความพอใจและคุณค่าให้แก่ชีวิตของบุคคลอีกด้วย

5.3 การมีอำนาจเหนือคนอื่น

5.3.1 ความหมาย

เวเบอร์ (Weber. 1947 : 152) ให้ความหมายอำนาจว่าเป็นความสามารถที่ทำให้คนอื่นยอมคล้อยตาม หรือยอมรับคำสั่งแนวความคิดนี้ใกล้เคียงกับของรูซันส์ ที่ให้ความหมายว่าเป็นความสามารถที่จะทำให้คน หรือกลุ่มคนทำบางสิ่งบางอย่าง และทำให้คนหรือกลุ่มคนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางทิศทางใดทิศทางหนึ่ง (Luthans. 1981 : 833) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของอรุณ รัชธรรม (2526 : 378) ซึ่งกล่าวถึงอำนาจว่าเป็นความสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของผู้อื่น หรือความสามารถในการป้องกันมิให้ผู้อื่นมา มีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของตน ส่วนฟลิปโป (Flippo. 1971 : 451) มีความเห็นว่าอำนาจคือ พลังใดๆ ที่มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างขึ้น ถ้าปราศจากพลังอำนาจนั้นแล้ว พฤติกรรมต่างๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น

ฉะนั้น ความหมายของการมีอำนาจเหนือคนอื่น จึงหมายถึงอำนาจภายในตัวที่ทำให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างขึ้น และเป็นพฤติกรรมที่จะได้รับการตอบโต้จากบุคคลอื่น นั่นคือการที่บุคคลแสดงความสามารถในการที่จะโน้มน้าวให้บุคคลอื่นประพฤติ ปฏิบัติคล้อยตาม หรือมีความเคารพเกรงกลัว มีศรัทธาในตัวเรา

5.3.2 ลักษณะของผู้ที่มีอำนาจเหนือคนอื่น

แมคเคลลแลนด์ (สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์. 2527 : 12-13 ; อ้างอิงจาก McClelland. 1961. *The Achievement Society*. p. 36-62) พบว่าคนที่มีความสูงมักชอบที่จะเป็นผู้ควบคุมดูแลคนอื่น หรือทำตัวมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ๆ บุคคลเหล่านี้จะพยายามไต่หาตำแหน่งต่างๆ เช่น เป็นหัวหน้า และบุคคลพวกนี้มักจะเป็นคนคุยเก่ง มีข้อโต้แย้งบ่อยๆ มีบุคลิกเข้มแข็ง เป็นคนเปิดเผยพูดตรงไปตรงมา พูดจริงทำจริง เอาการ เอางาน ชอบที่จะสอนคนอื่นและชอบพูดในที่ชุมชน นอกจากนี้ จูลชัย อัครธราดล (2538 : 14) กล่าวว่า ผู้ที่ต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นผู้ที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการควบคุมผู้อื่นอยู่เหนือกฎเกณฑ์ และ

คิลปชัย ชูปสุวรรณ (2538 : 31) ยังกล่าวไว้ว่า บุคคลที่ต้องการมีอำนาจหรืออิทธิพล จะมีพฤติกรรมที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีอำนาจ อิทธิพลในด้านคำพูด คำสั่ง มีความคล่องตัว กระฉับกระเฉง มีความมั่นใจในการตัดสินใจอย่างอิสระ ชอบเป็นผู้นำในการอภิปราย หรือกิจกรรมของกลุ่ม เป็นผู้ที่เชื่อถือได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ มะลิ อุดมภาพ (2538 : 16) ที่ว่า บุคคลที่มีอำนาจหรืออิทธิพล จะมีลักษณะที่ต้องการโน้มน้าวบุคคลอื่นทั้งทางความรู้สึกและพฤติกรรม ให้อภัยหรือปฏิบัติตาม เป็นการสร้างศรัทธาว่ามีให้ผู้อื่นได้เคารพยกย่อง เห็นความสำคัญของเรา และคิดว่าเราจะเป็นผู้นำหรือเป็นที่พึ่งของ เขาได้

นอกจากนี้ สุขชา โอรรถพงศ์ (2524 : 7) ยังได้กล่าวว่า ผู้ที่มีอำนาจเหนือคนอื่น จะชอบ ให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าในกลุ่ม ชอบชี้แนะให้ผู้อื่นทำอย่างนั้นอย่างนี้ ชอบที่จะยุติการทะเลาะวิวาทของผู้อื่น ชอบควบคุมดูแลการกระทำของผู้อื่น ได้เถียงเมื่อผู้อื่นโจมตีความคิดเห็นของตน ชอบวางแผนทางการกระทำของกลุ่ม ชักชวนและเกลี้ยกล่อมให้ผู้อื่นทำตามที่ต้องการ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีอำนาจเหนือคนอื่นนั้น จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ชอบเป็นผู้นำคนอื่นในการทำงาน ชอบมีอิสระในการตัดสินใจและยังชอบสร้างศรัทธาให้ผู้อื่นได้เคารพยกย่อง เห็นความสำคัญ รวมทั้งยังเป็นคนที่มีความคล่องตัว เป็นคนเปิดเผยพูดตรงไปตรงมา พูดจริงทำจริง เอาการเอางาน ชอบที่จะสอนคนอื่นและชอบพูดในที่ชุมชน เป็นต้น

5.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง

5.4.1 ความหมาย

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้แตกต่างกันดังต่อไปนี้

สมาคมการศึกษาแห่งอเมริกา (วินัย ชรรณศิลป์, 2527 : 24 ; อ้างอิงจาก Child Study Association of America, 1952. *The British Journal of Educational Psychology*.) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆ เสมอๆ บุคคลที่ยังประสบผลสำเร็จมากเท่าไร ย่อมทำให้ประสบผลสำเร็จมากขึ้นเท่านั้น เมื่อบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง เขาจะรู้สึกว่าตัวเองไม่ถูกข่มขู่จากคนอื่น ทำให้ความยุ่งยากใจต่างๆ ลดลงไป อันเป็นผลทำให้มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ได้ด้วยลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์

แบลร์ (Blair, 1968 : 138) กล่าวว่าไว้ว่า คนที่ยอมรับสภาพการณ์ใหม่ๆ ที่ตนประสบโดยปราศจากความกลัว ความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่เสมอ

ซูชีพ อ่อนโคาสุง (2516 : 7) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความแน่ใจ หรือมั่นใจ หรือความกล้าหาญของบุคคลที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้ แม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งอื่นใดมาเป็นอุปสรรคก็ไม่บังเกิดความท้อถอยแต่อย่างใด ยังคงตั้งใจกระทำสิ่งนั้นๆ ต่อไปโดยมั่นใจว่าตนสามารถกระทำสิ่งที่กระทำอยู่นั้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความถูกต้อง

สมพงษ์ ตีรพัฒน์ (2517 : 6) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความมั่นใจที่จะกระทำใดๆ อย่างองอาจ ซึ่งถ้าตั้งใจทำการสิ่งใดแล้ว จะไม่มีการลังเลหรือวิตกกังวลในความสามารถของตนเอง และไม่มีอาการหวั่นไหวกลัวว่าจะถูกคนอื่นติเตียน หรือหาว่านอกกลุ่มนอกทาง แม้จะมีอุปสรรคมาขัดขวางก็ไม่ยอมล้มเลิก หรือเปลี่ยนใจแต่อย่างใดทั้งสิ้น

สมุท ศิริโช (2522 : 296-297) ได้กล่าวถึงความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความรู้สึกสามัญและเป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งแก่แผนการดำเนินงานสร้างชีวิต บุคคลใดที่

แสดงความเชื่อมั่นในตนเองออกมาในสมรรถภาพแห่งการปฏิบัติงาน ย่อมชักจูงให้บุคคลอื่นมีความเชื่อมั่นตามได้ และความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นพลังในการต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ได้ด้วยความมั่นใจ

วินัย ธรรมศิลป์ (2527 : 26) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความแน่ใจ ความมั่นใจ ของบุคคลที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่างๆ หรือเผชิญต่อความจริง ตลอดจนมีความตั้งใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ ถึงแม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งใดมาเป็นอุปสรรคก็ไม่เกิดความท้อถอย ยังคงตั้งใจทำสิ่งนั้นๆ ต่อไป โดยมั่นใจว่าตนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความถูกต้องเหมาะสม

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้พอจะสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจที่จะกระทำการใดๆ อย่างองอาจ ซึ่งถ้าลงตั้งใจกระทำการสิ่งใดแล้วจะไม่มีอาการลังเล หรือหวั่นวิตกในความสามารถของตนเอง และไม่มีการหวั่นไหวกลัวว่าจะถูกคนอื่นติเตียน หรือหาว่านอกกลุ่มนอกทาง แม้จะมีอุปสรรคขัดขวางก็ไม่ยอมเลิกล้ม หรือเปลี่ยนใจแต่อย่างใดทั้งสิ้น

5.4.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ได้มีผู้กล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้คือ

ฉันทนา ภาคบงกช (2533 : 1) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยทั่วไปจะมีความกล้าในการแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ มองโลกในแง่ดี และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้และมีความรับผิดชอบสูง

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2516 : 25-28) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. กล้าในการคิด การพูด และการกระทำ
2. ใจคอมั่นคง ไม่เขื่องง่าย มีเหตุผล
3. รอบคอบ มีแผนงาน
4. มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ ๆ
5. กล้าเสี่ยง (กล้าได้กล้าเสีย)
6. ชอบแสดงตัว
7. ไม่วิตกกังวลจนเกินไป
8. เป็นผู้นำ
9. รักความยุติธรรม
10. ชอบช่วยเหลือผู้คน
11. ชอบอิสระ ไม่โอ้อวด
12. ตั้งจุดมุ่งหมายไว้สูง และคิดว่าทำได้สำเร็จ
13. มีความเกรงใจ และเห็นใจผู้อื่น

เลขา ปิยะอัจฉริยะ (2526 : 237-279) ได้กล่าวว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นคนที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง เชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญ ยอมรับและพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง

สุชา จันท์ธอม และสุรางค์ จันท์ธอม (2510 : 147) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีบุคลิกภาพที่ดี มองโลกในแง่ดี มีความรู้สึกปลอดภัยและกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตน มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

สมพงษ์ ติรพัฒน์ (2517 : 24-25) ได้สรุปพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. กล่าวพูด กล่าวแสดงออก กล่าวแสดงความคิดเห็น
2. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน
3. จิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเชื่อยาก มั่นใจในความคิดของตน
4. กล่าวตัดสินใจ ไม่ลังเล
5. ไม่วิตกกังวล
6. กล่าวเผชิญต่อความจริง
7. มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่

สวนา พรพัฒน์กุล (2520 : 17) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะไม่เฉยเมยต่อสภาวะการณ์ต่างๆ ในสังคมของตน แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิ และหน้าที่อย่างถูกต้อง

ทัศนิตา ระเบียบดี (2529 : 5) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยไร้เหตุผล มีความคิดแปลกๆ ใหม่ๆ มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความเพียรพยายามสู่เป้าหมาย และมีความสามารถในการแก้ปัญหา

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 6) กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะแสดงให้เห็นถึงความกล้าในการคิด พูด กระทำ มีใจคอมั่นคง ไม่เชื่องง่าย มีเหตุผล มีความรอบคอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำ และชอบช่วยเหลือผู้อื่น

วินัย ธรรมศิลป์ (2527 : 4) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีพฤติกรรมแบ่งเป็นองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังนี้

1. จิตใจมั่นคง
2. กล่าวแสดงออก
3. เป็นผู้นำ
4. กล่าวตัดสินใจ
5. กล่าวเผชิญความจริง
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองได้ว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นบุคคลที่มีความแน่ใจ หรือมั่นใจหรือมีความกล้าหาญที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่างๆ หรือกล้าเผชิญความจริง ตลอดจนสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่บุคคลมั่นใจ แม้จะมีเหตุการณ์อื่นใดมาเป็นอุปสรรคก็ไม่ท้อถอย ยังคงกล้าเผชิญเหตุการณ์นั้นๆ หรือกระทำการนั้นๆ ต่อไปโดยแน่ใจว่าสามารถกระทำสิ่งที่กำลังกระทำอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความถูกต้อง

5.5 การกล้าแสดงออก

5.5.1 ความหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการกล้าแสดงออก มีผู้ให้ความไว้มากมาย ดังนี้คือ

ซูบิซอป (อังศุธร ถิ่นหลวง. 2542 : 4 ; อ้างอิงจาก Sue Bishop. 1995. *Assertiveness Skills training*. p. 5) ได้ให้ความหมายของการกล้าแสดงออกว่า เป็นการแสดงความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดด้วยความมั่นใจ ซึ่งเป็นไปในลักษณะทางบวกซึ่งเป็นตัวตนที่แท้จริงของผู้พูด และเป็นการแสดงถึงความต้องการแสดงความคิดเห็น ซึ่งการกล้าแสดงออกเป็นทักษะทางบุคลิกภาพของคน การกล้าแสดงออกเป็นเรื่องของประสิทธิภาพในการสื่อสาร การเลือกใช้คำพูดในแต่ละสถานการณ์ รวมถึงระดับเสียง ความดังของเสียง การแสดงภาษาท่าทางและข่าวสารที่จะส่งถึงบุคคลอื่น

อัลเบอร์ตี และเอมมอนส์ (Alberti & Emmons. 1995 : 85-86) ให้ความหมายของการกล้าแสดงออกว่าเป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถทำในสิ่งที่เขาสนใจ การเรียกร้องที่ปราศจากความกังวลใจ การแสดงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาด้วยความสบายใจ หรือกระทำตามสิทธิของตนเองและมีการพิจารณาถึงสิทธิของผู้อื่น

วิลสัน บราวน์ (Wilson Brown. 1994 : 4-5) ได้ให้ความหมายว่า การกล้าแสดงออกเป็นการพูดที่มาจากความซื่อสัตย์ สุจริต ความจริงใจ และเป็นการพูดที่แสดงถึงการเคารพในสิทธิที่เท่าเทียมกันที่มีต่อตนเองและผู้อื่น และเป็นการควบคุมอารมณ์และความรู้สึก เป็นการพูดที่แสดงถึงการยืนหยัดในความถูกต้อง

ลินดา และอาดัมส์ (อังศุธร ถิ่นหลวง. 2524 : 4 ; อ้างอิงจาก Linda & Adams. 1982. *Assertiveness at work*. p. 3-4) ได้ให้ความหมายของการกล้าแสดงออกว่า เป็นการใช้ประโยคที่เหมาะสมซึ่งแสดงออกถึงการเป็นตัวของตัวเอง การพูดอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งประกอบด้วยความซื่อสัตย์ การเปิดใจที่จะรับฟัง และการพูดเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิอันชอบธรรม

มาร์ออน (Marion. 1990 : 26-27) ได้ให้ความหมายของการกล้าแสดงออกว่าเป็นการ ยืนหยัดอยู่บนความถูกต้องซึ่งปราศจากการทำลายและการเห็นแก่ตัว เป็นการแสดงความรู้สึก ความคิดออกมาเป็นคำพูด ซึ่งจะทำให้ผู้พูดเกิดความมั่นใจและความเป็นอิสระซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คลาร์ก (Clark. 1987 : 11) ได้ให้ความหมายของการกล้าแสดงออกว่า เมื่อบุคคลต้องการสื่อสารเพื่อพิทักษ์สิทธิตัวเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกล้าที่จะพูดถึงความคิด ความรู้สึก ความปรารถนา การเตรียมตัวก่อนพูด จะต้องมีความรับผิดชอบในการสื่อสารทั้งหมด โดยตั้งเป้าหมายของการพูดและพฤติกรรมการแสดงออกให้ชัดเจน จะต้องรับรู้ว่าพูดกับใคร พูดที่ไหน พูดอย่างไร

สุปรียา ดันสกุล (2537 : 54) ให้ความหมายว่าเป็นการแสดงออกของสิทธิและความรู้สึกที่สังคมยอมรับ การแสดงออกนี้รวมทั้งความโกรธ ความไม่มีเหตุผล ความขัดแย้งและความรำคาญ และการแสดงออกทางบวก ได้แก่ ความยินดี ความชื่นชม และความรัก

สุรีย์ จันทรมาลี (2540 : 61) ได้ให้ความหมายของคำว่า การกล้าแสดงออก ว่าเป็นการอ้างสิทธิ การใช้สิทธิ สิทธิพึงได้รับ สิทธิพึงแสดงออก การปกป้องสิทธิของตนเอง การรักษาผลประโยชน์ตัวเอง การโต้แย้งด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงโดยไม่ใช้อารมณ์ การยืนหยัดปกป้องสิทธิตัวเองโดยไม่กังวล การกล้าแสดงออกถึงความต้องการของตัวเอง โดยไม่เสียความสัมพันธ์ ไม่ก้าวก่ายสิทธิของผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่แสดงความโกรธโจมตีผู้อื่น แต่จะเป็นการพูดสื่อสารกันด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริงไม่ใช้กลไกป้องกันตัวเอง

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่าการกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดและท่าทางเพื่อพิทักษ์สิทธิของตนเอง กล้าที่จะพูดถึงความต้องการ และความคิดเห็นที่แท้จริงของตนเอง โดยปราศจากความกังวลใจ เป็นการพูดที่มาจากความซื่อสัตย์ ความจริงใจ มีการกระทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา รวมถึงกล้าที่จะพูดกับคนแปลกหน้าและสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี

5.5.2 ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ได้มีผู้กล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้คือ

วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528 : 17-18) ได้รวบรวมลักษณะสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ดังนี้

1. เป็นการแสดงตนออกมาให้ปรากฏ
2. เป็นการแสดงออกอย่างจริงใจ
3. เป็นการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา

4. มีลักษณะเป็นการส่งเสริมตนเอง
5. ไม่มีลักษณะที่เป็นการทำร้ายความรู้สึกของคนอื่น
6. บางครั้งต้องใช้คำพูดในการสื่อสาร เช่น พูดแสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็น ขอร้อง เป็นต้น
7. บางครั้งไม่ต้องใช้คำพูดในการสื่อสาร เช่นการใช้สายตา น้ำเสียง ท่าทาง การวางตัว เป็นต้น
8. มีความเหมาะสมแก่บุคคล และสถานการณ์มากกว่าที่จะเป็นลักษณะสากล
9. มีลักษณะรับผิดชอบต่อสังคม
10. เป็นลักษณะผสมผสานกัน ของทักษะที่ได้เรียนรู้มา ไม่ใช่ลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
- ละเอียดยุทธ ชูประยูร (2538 : 76-77) ได้รวบรวมลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่ามีลักษณะของพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การเริ่มการติดต่อ
2. การปฏิเสธคำขอร้องที่ไร้เหตุผล
3. การแสดงออกของการไม่เห็นด้วย ความไม่พอใจ หรือการวิพากษ์วิจารณ์
4. การพูดในกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
5. การรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์
6. การให้และการรับผลป้อนกลับ

นอกจากนี้ยังพักตร์ ภูพันธ์ศรี (2523 : 21-23) ได้เสนอแนะข้อสรุปไว้ว่า บุคคลที่กล้าแสดงออกจะสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ คือ

1. การพูดตามความรู้สึกที่แท้จริง สามารถแสดงออกถึงความรู้สึกชอบ และความสนใจได้มากกว่าที่จะพูดออกมาอย่างกลางๆ และมีความสามารถในการใช้วาจาได้ในเวลาอันเหมาะสม
2. การพูดเกี่ยวกับตนเอง สามารถที่จะพูด หรือบอกเล่าในสิ่งที่คิดว่ามีค่า และน่าสนใจในเวลาอันเหมาะสมโดยไม่ผูกขาดการสนทนาหรือพูดโอ้อวด เช่นการพูดถึงความสำเร็จของตนเอง
3. การพูดทักทาย สามารถแสดงความเป็นมิตร กับบุคคลที่ต้องการจะรู้จัก ด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส มากกว่าพยักหน้าเฉยๆ หรือทำท่าเอียงอาย
4. การยอมรับคำยกย่องและชมเชย สามารถยอมรับคำชมเชยได้อย่างจริงจัง มีมารยาทมากกว่าที่จะแสดงความไม่เห็นด้วย และควรถือว่าการยอมรับคำชมเชยเป็นการให้รางวัลผู้กล่าวชมเชย
5. การแสดงสีหน้าได้อย่างเหมาะสม การแสดงออกทางสีหน้าและน้ำเสียงที่จะพูดออกมาควรแสดงความหมาย ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง และสามารถมองสบตาคู่สนทนาได้อย่างตรงไป ตรงมา
6. การแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างนุ่มนวล เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้ใด ก็ไม่เสแสร้งว่าเห็นด้วยกับบุคคลนั้น แต่สามารถแสดงความไม่เห็นด้วยได้อย่างนุ่มนวล
7. ขอให้แสดงความกระจ่าง ในกรณีที่คำแนะนำหรือคำอธิบายของคู่สนทนาไม่ชัดเจน หรือไม่เข้าใจ ก็สามารถที่จะขอร้องให้ซ้ำอธิบายให้ฟังใหม่อีกครั้งเพื่อให้ชัดเจนขึ้น
8. การถามเหตุผลว่า ทำไมเมื่อมีผู้ใดมาขอร้อง ให้ทำในสิ่งที่ดูเหมือนว่าไม่มีเหตุผล หรือไม่น่าสนใจเลย
9. การแสดงความไม่เห็นด้วยในขณะนั้น เมื่อมีความเห็นไม่ตรงกัน หรือไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น โดยที่ตนเองมีความแน่ใจในสิ่งที่ไม่เห็นด้วยนั้น ก็สามารถที่จะแสดงความไม่เห็นด้วยได้

10. การพูดเพื่อรักษาสิทธิของตนเอง จะไม่ปล่อยให้ใครมาเอาเปรียบเมื่อรู้สึกที่กำลังถูกเอาเปรียบ สามารถปฏิเสธได้โดยไม่รู้สึกผิด สามารถที่จะแสดงสิทธิ และขอร้องให้ผู้อื่นแสดงต่อตนเองด้วยความยุติธรรม

จากลักษณะของพฤติกรรมสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรมจะแสดงออกได้หลายท่า เช่น การแสดงสีหน้า คำพูด ความรู้สึก เป็นลักษณะพฤติกรรมที่ขอบอกสังคม เปิดเผย ตรงไปตรงมา สามารถปฏิเสธหรือขอร้องให้ผู้อื่นทำสิ่งที่ตนปรารถนา ซึ่งการแสดงออกนี้จะเป็นเรื่องของการรักษาสิทธิส่วนบุคคลเป็นสำคัญ

6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเหนื่อยหยาบ ได้มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยไว้ดังนี้

การ์ดเนอร์ (Plucker. 1998 : 241 ; citing Gardner. 1940. *Psychological Review*.) ได้ทำการศึกษาความเหนื่อยหยาบของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และในระดับวิทยาลัย พบว่า ความเหนื่อยหยาบของนักเรียน จะมีความสัมพันธ์กับภาวะความเป็นผู้นำ, การประสบความสำเร็จทางการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง

เอสตัน (Easton. 1998 : 220) ได้ทำการศึกษาความเหนื่อยหยาบของนักเรียนที่มาจากสภาพแวดล้อมต่างกัน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากชนบทจะมีความเหนื่อยหยาบในการปฏิบัติงาน มากกว่านักเรียนที่อยู่ในเมือง และนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำก็มีความเหนื่อยหยาบในการปฏิบัติงาน มากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงเช่นกัน อีกทั้งนักเรียนที่มีความเหนื่อยหยาบ ส่วนใหญ่มักจะอาศัยอยู่ในชนบทมากกว่าในเมือง

บราด็อก และดอร์คิน (Braddock & Dawkins. 1993 : 239) ได้ทำการศึกษาความเหนื่อยหยาบของนักเรียน กับสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน โดยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความเหนื่อยหยาบของนักเรียนให้อยู่ในระดับสูงนั้น จะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนได้แก่ การจัดหลักสูตรการสอน และเทคนิคการสอน เป็นต้น

นอกจากนี้ ไชเดอร์ (Plucker. 1998 : 240 ; citing Snyder. 1995. *Research in Higher Education*.) ได้ทำการศึกษาความคิดรวบยอด เกี่ยวกับความเหนื่อยหยาบของนักเรียนทางด้านจิตวิทยา พบว่า ความเหนื่อยหยาบของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล, การมองโลกในแง่ดี และความคาดหวังในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพรเกอร์ และฟรีแมน (Prager & Freeman. 1979: 392-397) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง, ความสามารถในการเรียน, ความเหนื่อยหยาบทางการเรียน และการเลือกหลักสูตรการเรียน กับนักศึกษาระดับวิทยาลัยในเมืองฟิลาเดเฟีย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา สาขาจิตวิทยา จำนวน 69 คน เป็นเพศชาย 39.8% เพศหญิง 59.4% โดยมีอายุเฉลี่ย 23 ปี เป็นคนผิวขาว 39% ผิวดำ 56% และชนสีผิวพื้นเมืองอีก 5% ผลการวิจัยพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกหลักสูตรการเรียน และนักเรียนที่เลือกเรียนหลักสูตร 4 ปี จะมีคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เลือกเรียนหลักสูตร 2 ปี นอกจากนี้ นักเรียนที่มีความเหนื่อยหยาบในการเรียน จะมีระดับความภาคภูมิใจในตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ไม่มีความเหนื่อยหยาบในการเรียน และยังพบว่านักเรียนที่มีความ

สามารถทางการเรียน หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ก็จะมีความทะเยอทะยานในการเรียนสูงด้วยเช่นกัน

เพรเกอร์ (Prager. 1983 : 144-147) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองกับความทะเยอทะยานทางการศึกษา ของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองกับความทะเยอทะยานทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าหากเพิ่มระดับความภาคภูมิใจในตนเอง ให้กับนักศึกษา ก็จะเป็นวิถีทางที่จะช่วยกระตุ้นความทะเยอทะยานทางการศึกษาของนักศึกษาได้

พลกเกอร์ (Plucker. 1998 : 240-245) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียน เนื่องจากเขามีความคิดว่า ความทะเยอทะยานของนักเรียนน่าจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา หรือด้านบุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งก็ยังไม่มีการสรุปว่า ปัจจัยเหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียนหรือไม่ ดังนั้นเขาจึงได้สนใจที่จะศึกษาเรื่องนี้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมในประเทศอังกฤษจำนวน 2 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,170 คน และได้ทำการศึกษาความทะเยอทะยานของนักเรียนกับปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ ความสำเร็จทางการเรียน ความเป็นเจ้าของ ความอยาก رؤอยากเห็น การมีอำนาจ ความตื่นเต้น การเสี่ยงภัย และความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบทดสอบมาตรฐาน ซึ่งใช้วัดความสำเร็จทางการเรียน และแบบสำรวจปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยานจำนวน 7 ฉบับ รวมถึงแบบสำรวจวัดความทะเยอทะยานอีก 2 ฉบับ รวมเป็น 9 ฉบับ ซึ่งมีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 98 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีของ Cronbach's Alpha (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้คือ แบบสำรวจความทะเยอทะยานฉบับที่ 1 ได้ $\alpha = .75$ ส่วนฉบับที่ 2 ได้ $\alpha = .65$, แบบทดสอบมาตรฐานวัดความสำเร็จทางการเรียนได้ $\alpha = .75$, แบบสำรวจด้านความเป็นเจ้าของได้ $\alpha = .71$, แบบวัดความอยาก رؤอยากเห็นได้ $\alpha = .72$, แบบวัดการมีอำนาจได้ $\alpha = .61$, แบบวัดด้านการแสดงออกได้ $\alpha = .74$, แบบวัดด้านการเสี่ยงภัยได้ $\alpha = .65$ และแบบวัดด้านความเชื่อมั่นในตนเองได้ $\alpha = .74$ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ MANOVA และทดสอบสหสัมพันธ์คาโนนิกอล (Canonical Correlation) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงออก ความเป็นเจ้าของ และความสำเร็จทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบความทะเยอทะยานในระหว่างเพศชายและหญิง พบว่า เพศชายและหญิงจะมีความทะเยอทะยานทางการเรียนแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ในต่างประเทศนั้นได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ด้านต่างๆ กับความทะเยอทะยานของนักเรียน และพบว่า ความสำเร็จทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์กันในครอบครัว การยอมรับของบิดามารดา และผู้อื่น การกล้าแสดงออก รวมถึงความต้องการของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นความต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม ความต้องการมีอำนาจหรืออิทธิพล หรือความต้องการความสำเร็จในด้านต่างๆ ก็ตาม ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียน และยังพบว่าผู้ที่มีความทะเยอทะยานในตนเองสูงนั้น จะนำพาให้ไปสู่ความสำเร็จในทุกๆ ด้าน

6.2 งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศนั้น ยังไม่มีใครได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความทะเยอทะยาน แต่ก็ได้มีผู้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับความทะเยอทะยาน ดังต่อไปนี้

เปรมจิต ทศตะ (2516 : 66) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประมาณค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการแก้ปัญหา โดยใช้หลักการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้กลุ่ม

ตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสตรีราชินูทิศ และโรงเรียนอนุวิทยาลัย จังหวัดอุดรธานี จำนวน 529 คน ผลปรากฏว่า การประมาณค่าตนมีความสัมพันธ์ทางบวก กับลักษณะความเป็นผู้นำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยิ่งไปกว่า การประมาณค่าตน มีความสัมพันธ์ทางลบกับการแก้ปัญหา โดยใช้หลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาภา ถนัดช่าง (สมชัย วงษ์นายะ. 2524 : 23 ; อ้างอิงจาก อาภา ถนัดช่าง. 2511. *การศึกษาองค์ประกอบบางประการที่มีผลต่อการเรียนไม่สำเร็จของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2509*. หน้า 142-144) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบบางประการ ที่มีผลต่อการเรียนไม่สำเร็จของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2509 โดยใช้ตัวแปรต่างๆ ทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา อันได้แก่ การเงิน ที่อยู่อาศัย สุขภาพ อาารมณ์ และสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปลายปีการศึกษาที่ 2 ของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปทุมวัน และบางแสน ปรากฏว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรดังกล่าวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น .20

บังอร เสดนนท์ (2512 : 62-63) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "ตน" อย่างที่คิดว่าตนเป็นและ "ตน" อย่างที่คิดว่าอยากเป็นของเด็กวัยรุ่น กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 155 คน พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีฐานะทางสังคมมีดีสูง มีแนวโน้มว่าจะมีการยอมรับตนเองมากกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางสังคมมีดีต่ำ แต่ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังได้พบด้วยว่าเด็กวัยรุ่นเพศชายมีแนวโน้มว่าจะมีการยอมรับตนเอง มากกว่าวัยรุ่นเพศหญิง แต่ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพล ต่อการยอมรับตนเองของเด็กเรียงตามลำดับ คือ การเลี้ยงดูของพ่อแม่ สถานภาพทางสังคม เพศ หน้าที่พิเศษในโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพทางครอบครัว

กาญจนา พงศ์พุกษ์ (ดวงเดือน พิพัฒนชูเกียรติ. 2541 : 35 ; อ้างอิงจาก กาญจนา พงศ์พุกษ์. 2523. *ความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก ความวิตกกังวล และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง*.) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก ความวิตกกังวล และความรู้สึกมีคุณค่าแห่งตน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2522 จำนวน 239 คน เป็นชาย 104 คน และหญิง 135 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) และพบว่าความวิตกกังวล มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2516 : 96-98) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ทั้งเพศชาย และหญิง จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับเด็กที่มีผู้ปกครองรับราชการและค้าขาย มีความเชื่อมั่นในตนเอง สูงกว่าเด็กที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่นๆ และเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะมีบุคลิกภาพแสดงตัวมากกว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะมีความวิตกกังวลต่ำกว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

วราภรณ์ อินทรชัยศรี (2518 : 90) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่ การยอมรับตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นอายุ 13 - 21 ปี จากโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลในเขตจังหวัดขอนแก่น และอุดรธานี และเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู

อุดรธานี พบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีความขัดแย้งกับพ่อแม่สูงมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ บุคคลที่มีการยอมรับตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี

วันเพ็ญ อายุการ (2512 : 102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว – เก็บตัว การยอมรับตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษากับเด็กวัยรุ่นชายจำนวน 184 คน หญิง 123 คน อายุระหว่าง 13-20 ปี ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพและมาตราส่วนประมาณค่าการยอมรับตนเอง พบว่า เด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง และผู้ที่มีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ง่าย และเป็นผู้นำที่ดี

อุไร สิงโต (2521 : 185) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุระหว่าง 15-17 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบ MPI (The Maudsley Personality Inventory) และมาตราประเมินค่าจากครูผู้สอน จำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแสดงตัว ผลปรากฏว่า บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า มีปัจจัยหลายประการอันได้แก่ ความสำเร็จทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์กันในครอบครัว การยอมรับของบิดามารดาและผู้อื่น การกล้าแสดงออก รวมถึงความต้องการของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นความต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม ความต้องการมีอำนาจหรืออิทธิพล หรือความต้องการความสำเร็จในด้านต่างๆ ก็ตาม ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียน และยังพบว่าผู้ที่มีความทะเยอทะยานในตนเองสูงนั้น จะนำพาให้ไปสู่ความสำเร็จในทุกๆ ด้าน มีชีวิตอยู่ด้วยความสุขในสังคม และในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยหรือศึกษาปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อการพัฒนาความทะเยอทะยานของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการที่จะศึกษาว่าปัจจัยทางด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก อย่างน้อยหนึ่งด้านที่สัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียน ซึ่งจะได้เป็นแนวทางให้บิดามารดา ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และอาจารย์ผู้สอน ได้นำปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้านมา ส่งเสริมพัฒนาเด็ก หรือเยาวชน เพื่อให้เขาได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ประสบความสำเร็จในอนาคตและพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี จำนวน 25 โรงเรียน มีห้องเรียนจำนวน 133 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 5,261 คน แบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 2,574 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 2,687 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 371 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เชื่อมั่นได้ 95% (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 314 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1967. *Statistic : An Introductor Analisis*. p. 886) ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มได้ห้องเรียนจำนวน 16 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 630 คน ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนออกเป็นชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ได้ 4 ขนาดตามเกณฑ์การแบ่งขนาดของกรมสามัญศึกษา คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวน 1 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 20 ห้อง และจำนวนนักเรียน 937 คน ขนาดใหญ่มีจำนวน 4 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 35 ห้อง และจำนวนนักเรียน 1,450 คน ขนาดกลางมีจำนวน 13 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 64 ห้อง และจำนวนนักเรียน 2,468 คน และขนาดเล็กมีจำนวน 7 โรงเรียน จำนวนห้องเรียน 14 ห้อง และจำนวนนักเรียน 406 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนจากทุกขนาดโรงเรียนโดยทำการสุ่มห้องเรียน 12 เปอร์เซนต์ของทุกขนาด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวนห้องเรียนดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีห้องเรียนจำนวน 20 ห้อง สุ่มมาได้ 2 ห้อง มีนักเรียน 112 คน โรงเรียนขนาดใหญ่มีห้องเรียนจำนวน 35 ห้อง สุ่มมาได้ 6 ห้อง มีนักเรียน 230 คน โรงเรียนขนาดกลางมีห้องเรียนจำนวน 64 ห้อง สุ่มมาได้ 7 ห้อง มีนักเรียน 268 คน และโรงเรียนขนาดเล็กมีห้องเรียนจำนวน 14 ห้อง สุ่มมาได้ 1 ห้อง มีนักเรียน 20 คน รวมทั้งสิ้นได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 630 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (ห้องเรียน)
ใหญ่พิเศษ	พระนารายณ์	112 (2)
ใหญ่	โคกกระทายวิทยาลัย	82 (2)
	บ้านหมี่วิทยา	108 (3)
	พัฒนานิคม	40 (1)
กลาง	โคกตูมวิทยา	39 (1)
	ดงตาลวิทยา	40 (1)
	ท่าวังวิทยาคาร	123 (3)
	ปิยะบุตร	33 (1)
	ท่าหลวงวิทยาคม	33 (1)
เล็ก	บ้านเบิกวิทยาคม	20 (1)
รวม		630 (16)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

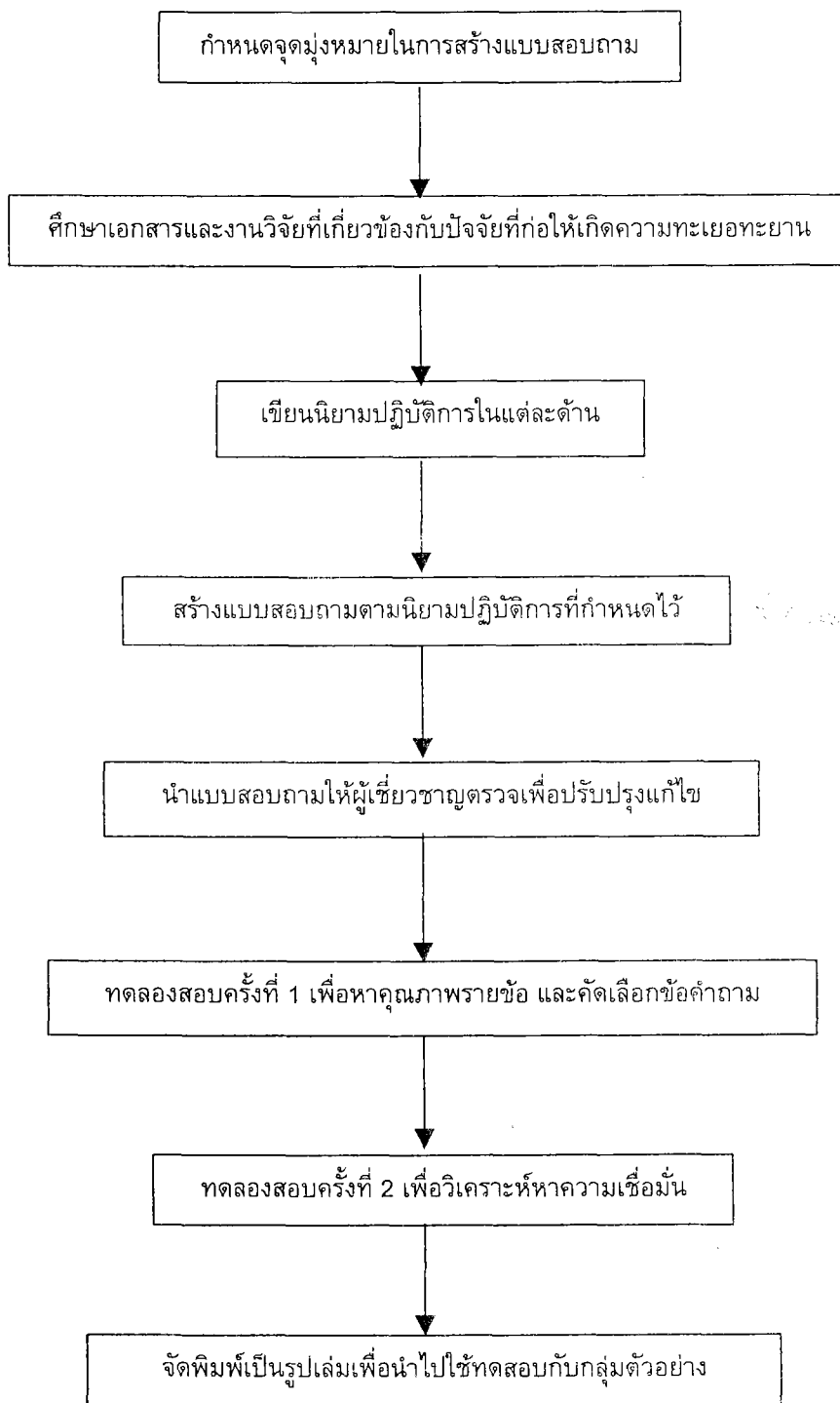
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 6 ฉบับ แต่ละฉบับมีจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน
2. แบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ
3. แบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น
4. แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง
5. แบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก
6. แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามแต่ละฉบับมีวิธีดำเนินการสร้างดังภาพประกอบ ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นการสร้างแบบสอบถาม

จากภาพประกอบ 3 เป็นการแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการกับแบบสอบถามความทะเยอทะยานของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม
เพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 ฉบับ ซึ่งแต่ละฉบับมีจำนวน 20 ข้อ และวัดลักษณะต่างๆ ดังนี้

1.1 แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ จำนวน 5 ฉบับ คือ

1.1.1 การประสบความสำเร็จทางการเรียน

1.1.2 การได้รับการยอมรับ

1.1.3 การมีอำนาจเหนือคนอื่น

1.1.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง

1.1.5 การกล้าแสดงออก

1.2. แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยานจำนวน 1 ฉบับ

2. ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียน ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. เขียนนิยามปฏิบัติการจากการศึกษาในชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่จะวัด

4. เขียนข้อความที่ถามในแบบสอบถามแต่ละฉบับ ให้สอดคล้องตามที่นิยามไว้ฉบับละ 40 ข้อ ทั้ง 6 ฉบับ

5. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา และการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านเนื้อหาตามนิยามปฏิบัติการ และภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาจากค่า IOC ของข้อคำถามแต่ละข้อที่คัดเลือก ให้มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งปรากฏว่า ข้อคำถามที่สร้างขึ้น สามารถวัดได้ตรงตามนิยามที่ตั้งไว้ และมีค่า IOC ดังต่อไปนี้

5.1 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

5.2 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการได้รับการยอมรับ จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

5.3 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.4 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

5.5 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการกล้าแสดงออก จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

5.6 แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน จำนวน 40 ข้อ ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ได้ ไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียน ชัยบาดาลวิทยา จำนวน 100 คน และโรงเรียนบ้านชีวิทยาจำนวน 100 คน รวมทั้งหมดจำนวน 200 คน แล้ว นำแบบสอบถามมาหาเวลาในการทำที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากการที่นักเรียนทำแบบสอบถามเสร็จร้อยละ 80 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน แล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยนำคะแนนมาเรียงลำดับแยกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 25 % ตามเกณฑ์ของเอ็ดเวิร์ด (Edward) ซึ่งจะได้อันดับสูงจำนวน 50 คน และอันดับต่ำจำนวน 50 คน แล้วหาค่า t - test เพื่อคัดเลือกข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า แบบสอบถามทั้งหมดมีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง -3.057 ถึง 13.060 จากนั้น คัดเลือกข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha .05$ ได้ข้อคำถามที่คัดเลือกแล้ว ฉบับละ 20 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก (t) ดังนี้

6.1 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 0.277 ถึง 10.530 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 2.601 ถึง 10.530

6.2 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการได้รับการยอมรับ จำนวน 40 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 1.236 ถึง 8.561 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 3.360 ถึง 8.561

6.3 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่นจำนวน 40 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ -1.738 ถึง 13.060 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 1.983 ถึง 13.060

6.4 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 40 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 0.965 ถึง 8.463 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 3.218 ถึง 8.463

6.5 แบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการกล้าแสดงออกจำนวน 40 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 1.043 ถึง 6.602 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 3.582 ถึง 6.602

6.6 แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน จำนวน 40 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ -3.057 ถึง 9.274 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 3.791 ถึง 9.274

7. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกในครั้งที่ 1 จำนวนทั้งหมด 6 ฉบับๆ ละ 20 ข้อ ไปทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนโคกสำโรงวิทยา จำนวน 120 คน และโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยจำนวน 80 คน รวมทั้งหมด 200 คน แล้วตรวจให้คะแนน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออก และแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน เท่ากับ 0.6648 0.8053 0.8050 0.6822 0.7480 และ 0.8517 ตามลำดับ

8. นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 7 มาทำการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับทำการวิจัยต่อไป

ลักษณะของข้อความที่วัดปัจจัยแต่ละด้าน และความทะเยอทะยานของนักเรียน

แบบสอบถามทั้ง 6 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ข้อความในแบบสอบถามเขียนเป็นประโยคบอกเล่าที่แสดงความคิดเห็นต่อตนเอง ทั้งทางบวกและทางลบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แบบสอบถามวัดปัจจัยแต่ละด้าน

แบบสอบถาม	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
การประสบความสำเร็จทางการเรียน	(0) ข้าพเจ้าได้รับคัดเลือกให้เข้าแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ (00) ข้าพเจ้าจัดเป็นผู้ที่เรียนอยู่ในอันดับท้ายของห้อง				
การได้รับการยอมรับ	(0) เพื่อนๆ ยอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้า (00) เพื่อนๆ มักหลีกเลี่ยงไม่ให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรม				
การมีอำนาจเหนือคนอื่น	(0) ข้าพเจ้าสามารถพูดให้ผู้อื่นเกรงกลัวได้ (00) เพื่อนๆ ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ข้าพเจ้าได้ตั้งไว้				
ความเชื่อมั่นในตนเอง	(0) ข้าพเจ้าไม่เคยรู้สึกกังวล ถ้าต้องไปในที่ที่ไม่มีคนรู้จัก (00) ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่า เสียงสั่น เมื่อออกไปพูดหน้าชั้นเรียน				
การกล้าแสดงออก	(0) ข้าพเจ้าขอให้ครูอธิบายในเรื่องที่ไม่เข้าใจ (00) ข้าพเจ้าเป็นคนไม่ชอบแสดงความความคิดเห็น				

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ในข้อความที่ตรงกับนิยาม ให้คะแนนดังนี้

เป็นประจำ ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัติอยู่ทุกครั้ง
เป็นส่วนใหญ่ ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัติอยู่บ่อย
นานๆ ครั้ง ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัตินานๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นไม่เคยปฏิบัติเลย

2. ในข้อความที่ตรงกันข้ามกับนิยาม ให้คะแนนดังนี้

เป็นประจำ ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัติอยู่ทุกครั้ง
เป็นส่วนใหญ่ ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัติอยู่บ่อย ๆ
นานๆ ครั้ง ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัตินานๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นไม่เคยปฏิบัติเลย

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

การแปลความหมายคะแนนจะแปลความหมายในรูปขอบเขตของคะแนนดังนี้

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงกว่า 2.5 แสดงว่า มีการกระทำกิจกรรมในด้านนั้นๆ เป็นประจำ

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่า มีการกระทำกิจกรรมในด้านนั้นๆ

เป็นส่วนใหญ่

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.5 แสดงว่า มีการกระทำกิจกรรมในด้านนั้นๆ

นานๆ ครั้ง

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำกว่า 0.5 แสดงว่า ไม่เคยกระทำกิจกรรมในด้านนั้นๆ เลย

แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน

แบบ สอบถาม	ข้อความ	ต้องการ มาก ที่สุด	ต้องการ มาก	ต้องการ น้อย	ไม่ ต้องการ เลย
ความ ทะเยอทะยาน	(0) ข้าพเจ้าต้องการทำคะแนนสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุด (00) ข้าพเจ้าอยากเรียนต่อในสถาบันที่ไม่มีการสอบแข่งขันเข้าเรียน				

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ในข้อความที่ตรงกับนิยาม ให้คะแนนดังนี้

ต้องการมากที่สุด ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

ต้องการมาก ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของท่านมาก

ต้องการน้อย ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของท่านน้อยมาก

ไม่ต้องการเลย ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความต้องการของท่านเลย

2. ในข้อความที่ตรงกันข้ามกับนิยาม ให้คะแนนดังนี้

ต้องการมากที่สุด ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

ต้องการมาก ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของท่านมาก

ต้องการน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของท่านน้อยมาก

ไม่ต้องการเลย ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อ ข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความต้องการของท่านเลย

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

การแปลความหมายคะแนนจะแปลความหมายในรูปขอบเขตของคะแนนดังนี้

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้อสูงกว่า 2.5 แสดงว่า มีความต้องการด้านความทะเยอทะยานสูงมาก

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 1.5 ถึง 2.5 แสดงว่า มีความต้องการด้านความทะเยอทะยานค่อนข้างมาก

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้ออยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.5 แสดงว่า มีความต้องการด้านความทะเยอทะยานน้อย

ถ้าได้คะแนนเฉลี่ยรายข้อต่ำกว่า 0.5 แสดงว่า ไม่มีความต้องการด้านความทะเยอทะยานเลย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 6 ฉบับ ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา ขออนุญาตเก็บข้อมูล และติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ถูกคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่ทำการสอบ
2. จัดเตรียมแบบสอบถามทั้ง 6 ฉบับ ให้เพียงพอกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
3. การดำเนินการสอบ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบด้วยตนเองใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2544 ถึงวันที่ 3 กรกฎาคม 2544
4. ชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถาม และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริงมากที่สุด
5. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยให้นักเรียนทุกคนได้ทำแบบสอบถามทุกฉบับ คือแบบสอบถามวัดปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ซึ่งรวมไว้ในฉบับเดียวกัน ใช้เวลาทำทั้งหมดประมาณ 25 นาที และแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยานอีก 1 ฉบับ ใช้เวลาทำทั้งหมดประมาณ 5 นาที โดยมีการหยุดพักระหว่างการทดสอบในแต่ละฉบับ ประมาณ 5 นาที และมีการชี้แจงในการทำแบบสอบถามแต่ละฉบับก่อนที่จะเริ่มทำทุกครั้ง
6. เมื่อดำเนินการสอบครบทุกโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยแยกแบบสอบถามแต่ละด้านเข้าด้วยกัน แล้วตรวจแบบสอบถามทุกฉบับ
7. นำผลมาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามปัจจัยบางประการแต่ละฉบับ และแบบสอบถามความทะเยอทะยานของนักเรียน ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามปัจจัยบางประการทั้ง 5 ฉบับ และแบบสอบถามความทะเยอทะยานของนักเรียน รวมเป็น 6 ฉบับ
3. หาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
4. หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
5. หาค่านำหนักความสำคัญ (Score Weight) ของแบบสอบถามปัจจัยบางประการทุกฉบับ และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
6. เปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
7. เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญ (Score Weight) ของแบบสอบถามปัจจัยบางประการทุกฉบับ ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วคัดเลือกข้อที่ดีคือข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	อำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มสูง

S_L^2	แทน ความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มต่ำ
n_H	แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง
n_L	แทน จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

1.3 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน จำนวนข้อสอบ
	S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 73-78)

2.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 85)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนตัวแปร X กับตัวแปร Y
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t-test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2530 : 325)

$$t = r \sqrt{\frac{n-2}{1-r^2}} \quad ; \quad df = n-2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจงแบบที
 r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 n แทน จำนวนข้อมูลหรือจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2540 : 331)

$$R_{y.123\dots n} = \sqrt{\sum \beta_i r_{x_i y}}$$

เมื่อ $R_{y.123\dots n}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระ
 ตัวที่ 1 ถึง n กับตัวแปรตาม y
 β_i แทน ค่านำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูป
 คะแนนมาตรฐาน
 $r_{x_i y}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ (x)
 กับตัวแปรตาม (y)

2.5 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540 : 332)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1-R^2) / (N-k-1)}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F – Distribution)
 R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ
 $df_1 = k$
 $df_2 = N - k - 1$

2.6 หาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 332)

$$b_i = \beta_i \frac{S_y}{S_i}$$

เมื่อ	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	S_i	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระแต่ละตัว
	S_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม

2.7 ทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญ (Score - Weight) โดยใช้ t - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 344)

$$t_i = b_i / SE_{b_i} \quad ; \quad df = N - k - 1$$

เมื่อ	t_i	แทน	ค่าการแจกแจงแบบทีของน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i
	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ
	SE_{b_i}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญ
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนแบบสอบถาม

การคำนวณค่าสถิติตั้งแต่ 2.1-2.7 ใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

2.8 การทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่ละคู่ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 250)

$$Z = \frac{Z_{R_1} - Z_{R_2}}{\sqrt{\frac{1}{n_1 - 3} + \frac{1}{n_2 - 3}}}$$

เมื่อ	Z	แทน	คะแนนมาตรฐานจากการแจกแจงของ Z
	Z_{R_1}	แทน	คะแนนมาตรฐานพีชเซอร์แปลงจาก R_1
	Z_{R_2}	แทน	คะแนนมาตรฐานพีชเซอร์แปลงจาก R_2
	n_1	แทน	ขนาดของตัวอย่างกลุ่ม 1
	n_2	แทน	ขนาดของตัวอย่างกลุ่ม 2

2.9 ทดสอบความแตกต่างของค่าน้ำหนักความสำคัญ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. 2523 : 122-123)

$$t = \frac{b_1 - b_2}{S_{b_1 - b_2}} ; \quad df = n - k - 1$$

เมื่อ	t	แทน	การแจกแจงแบบที
	b_1	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระจากกลุ่มที่ 1
	b_2	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระจากกลุ่มที่ 2
	$S_{b_1 - b_2}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญ ของตัวแปรอิสระระหว่างกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

X_1	แทน	คะแนนปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน
X_2	แทน	คะแนนปัจจัยด้านการได้รับการยอมรับ
X_3	แทน	คะแนนปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น
X_4	แทน	คะแนนปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
X_5	แทน	คะแนนปัจจัยด้านการกล้าแสดงออก
Y	แทน	คะแนนความทะเยอทะยาน
K	แทน	จำนวนข้อสอบ
k'	แทน	คะแนนเต็มรายชื่อของแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนดิบ
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดในรูปคะแนนดิบ
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
Z	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบซี

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนปัจจัยแต่ละด้าน และคะแนนความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
4. การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

5. การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนปัจจัยแต่ละด้าน และคะแนนความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด

เมื่อนำแบบสอบถามวัดปัจจัยทั้ง 5 ด้าน และแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน ไปทดสอบกับนักเรียนทั้งหมดจำนวน 630 คน ซึ่งแบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 264 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 366 คน ได้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนปัจจัยแต่ละด้านและคะแนนความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด

ตัวแปร	k	k'	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวมทั้งหมด	
			$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
X ₁	20	3	1.53	0.27	1.68	0.29	1.62	0.29
X ₂	20	3	1.48	0.28	1.64	0.30	1.57	0.30
X ₃	20	3	1.54	0.32	1.69	0.31	1.63	0.32
X ₄	20	3	1.71	0.32	1.76	0.32	1.74	0.32
X ₅	20	3	1.59	0.32	1.72	0.36	1.66	0.35
Y	20	3	1.73	0.43	1.75	0.48	1.74	0.46

จากตาราง 2 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยรายชื่อของแบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก และคะแนนเฉลี่ยรายชื่อของแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 4 ระดับ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 3 คะแนน ทั้งจากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมดมีค่าใกล้เคียงกัน โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 1.48 ถึง 1.76 ซึ่งพบว่าแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบสอบถามที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน แบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก แบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น แบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน และแบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ ตามลำดับ ซึ่งจากแบบสอบถามวัดปัจจัยทุกฉบับแสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยนักเรียนมีการกระทำกิจกรรมในด้านนั้นๆ เป็นส่วนใหญ่ แต่นักเรียนชายจะมีการกระทำกิจกรรมในด้านการได้รับการยอมรับนานๆ ครั้ง และจากแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยนักเรียนมีความต้องการด้านความทะเยอทะยานค่อนข้างมาก

เมื่อพิจารณาความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายชื่อ ของแบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก

และความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน ทั้งจากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.48 แสดงว่าแบบสอบถามทุกฉบับมีการกระจายของคะแนนต่ำที่ใกล้เคียงกัน

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ด้วยค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ตามลำดับ ปรากฏผลดังแสดงใน ตาราง 3 ถึง 5 ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X ₁	1.000	.547**	.490**	.477**	.418**	.324**
X ₂		1.000	.619**	.421**	.357**	.277**
X ₃			1.000	.505**	.393**	.356**
X ₄				1.000	.481**	.183**
X ₅					1.000	.126*
Y						1.000
R = .402		R ² × 100 = 16.20		F = 9.968**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก มีค่าอยู่ระหว่าง .357 ถึง .619 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย มีค่าอยู่ระหว่าง .126 ถึง .356 ซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น การประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ และความเชื่อมั่นในตนเอง ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือปัจจัยด้านการกล้าแสดงออก

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันเท่ากับ .402 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน วัดลักษณะรวมกันกับความทะเยอทะยานเท่ากับ 16.20 เปอร์เซนต์

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานของนักเรียนหญิง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X ₁	1.000	.598**	.545**	.477**	.456**	.357**
X ₂		1.000	.670**	.445**	.488**	.293**
X ₃			1.000	.494**	.483**	.391**
X ₄				1.000	.596**	.267**
X ₅					1.000	.314**
Y						1.000
R = .408		R ² × 100 = 16.70		F = 14.387**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก มีค่าอยู่ระหว่าง .445 ถึง .670 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออกกับความทะเยอทะยานของนักเรียนหญิง มีค่าอยู่ระหว่าง .267 ถึง .357 ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีอำนาจเหนือคนอื่น การกล้าแสดงออก การได้รับการยอมรับ และความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันเท่ากับ .408 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน วัดลักษณะรวมกันกับความทะเยอทะยานเท่ากับ 16.70 เปอร์เซนต์

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการ กับ ความทะเยอทะยานของนักเรียนทั้งหมด

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
X ₁	1.000	.604**	.547**	.479**	.464**	.340**
X ₂		1.000	.668**	.438**	.461**	.283**
X ₃			1.000	.500**	.466**	.329**
X ₄				1.000	.553**	.235**
X ₅					1.000	.246**
Y						1.000
R = .384		R ² × 100 = 14.80		F = 21.599**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก มีค่าอยู่ระหว่าง .438 ถึง .668 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยานของนักเรียนทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง .235 ถึง .340 ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานสูงที่สุด รองลงมาคือ การมีอำนาจเหนือคนอื่น การได้รับการยอมรับ การกล้าแสดงออก และความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันเท่ากับ .384 ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน วัดลักษณะรวมกันกับความทะเยอทะยานเท่ากับ 14.80 เปอร์เซนต์

3. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อที่จะศึกษาว่าปัจจัยบางประการด้านใด ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน จึงคำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมดในรูปคะแนนดิบ (b) ตลอดจนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดในรูปคะแนนดิบ (SE_b) และทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าที (t-test) ดังแสดงใน ตาราง 6 ถึง 8 ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย

ตัวแปร	b	SE _b	t-test
x ₁	.312	.103	3.022**
x ₂	.037	.102	.308
x ₃	.347	.087	3.976**
x ₄	-.058	.097	-.597
x ₅	-.101	.087	-1.160

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ปรากฏว่า น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน (การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก) ส่งผลทั้งทางบวก และทางลบต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง -.101 ถึง .347 ซึ่งปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการมีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลทางบวกต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นอกจากนั้นส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนหญิง

ตัวแปร	b	SE _b	t-test
x ₁	.365	.099	3.691**
x ₂	.013	.116	.109
x ₃	.195	.094	2.071*
x ₄	.025	.096	.263
x ₅	.206	.076	2.712**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 ปรากฏว่า น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก ส่งผลทางบวกกับความทะเยอทะยานของนักเรียนหญิง โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .013 ถึง .365 ซึ่งปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการกล้าแสดงออก ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 คำน้หนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนทั้งหมด

ตัวแปร	b	SE _b	t-test
X ₁	.361	.070	5.158**
X ₂	.014	.084	.169
X ₃	.292	.063	4.630**
X ₄	.018	.068	.262
X ₅	.083	.058	1.448

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ปรากฏว่า น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก ส่งผลทางบวกต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนทั้งหมด โดยมีค่าอยู่ระหว่าง .014 ถึง .361 ซึ่งปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการมีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

เพื่อทดสอบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน แตกต่างกันหรือไม่ จึงทำการทดสอบความแตกต่าง โดยการนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มาทำการแปลงเป็นค่า Z แบบฟิชเชอร์ (Fisher's Z) เพื่อที่จะนำมาทดสอบความแตกต่าง ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยบางประการ กับความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

นักเรียน	R	Fisher's Z	Z
ชาย	.402	.424	-0.148
หญิง	.408	.436	

จากตาราง 9 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก

กับความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

เพื่อศึกษาว่าปัจจัยแต่ละด้าน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ส่งผลต่อความทะเยอทะยานแตกต่างกันหรือไม่ จึงนำน้ำหนักความสำคัญในรูปของคะแนนดิบ และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ มาทำการทดสอบด้วยค่าที (t-test) ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

ตัวแปร	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		t
	b_1	SE_{b1}	b_2	SE_{b2}	
x_1	.312	.103	.365	.099	-0.371
x_2	.037	.102	.013	.116	0.155
x_3	.347	.087	.195	.094	1.187
x_4	-.058	.097	.025	.096	-0.242
x_5	-.101	.087	.206	.076	-0.909

จากตาราง 10 ปรากฏว่า น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออกที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
2. เพื่อศึกษานำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
3. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง
4. เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานของนักเรียน จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
2. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด
3. สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกัน
4. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดลพบุรี โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ที่มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ได้ห้อง

เรียนทั้งหมด 16 ห้อง โดยแบ่งเป็นนักเรียนชายจำนวน 264 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 366 คน รวมมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 630 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จะประกอบด้วยแบบสอบถามย่อยจำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

1.1 แบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 5 นาที

1.2 แบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 5 นาที

1.3 แบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 5 นาที

1.4 แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 5 นาที

1.5 แบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 5 นาที

โดยแบบสอบถามแต่ละฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) เท่ากับ 0.6648 0.8053 0.8050 0.6822 และ 0.7480 ตามลำดับ

2. แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 5 นาที มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8517

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น หลังจากที่ได้นัดหมายเพื่อทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ และแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยานที่สร้างเตรียมไว้แล้ว ผู้วิจัยได้ควบคุมการสอบด้วยตนเองตามลำดับ คือ ทดสอบโดยใช้แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ ซึ่งมีฉบับย่อยทั้งหมด 5 ฉบับ รวมอยู่ในชุดเดียวกัน และมีการอธิบายคำชี้แจงในการทำแบบสอบถามแต่ละฉบับ ก่อนที่จะเริ่มทำทุกครั้ง ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 25 นาที จากนั้นจึงทดสอบด้วยแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน ใช้เวลาทำทั้งหมดประมาณ 5 นาที โดยทำการทดสอบในวันเดียวกัน แต่มีการหยุดพักระหว่างการทดสอบทั้ง 2 ชุด อย่างน้อย 5 นาที เมื่อทดสอบเสร็จจึงนำมาตรวจให้คะแนน และบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนจากการทดสอบ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้อาจจัดกระทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนปัจจัยแต่ละด้าน และคะแนนความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยบางประการ กับความ
 ทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

5. การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญ ของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน
 ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

สรุปผลการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยรายข้อ ของแบบสอบถามวัดปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การ
 ได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก และแบบสอบถาม
 วัดความทะเยอทะยาน ทั้งจากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 1.48 ถึง 1.76 ซึ่ง
 จากแบบสอบถามวัดปัจจัยทุกฉบับ แสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยนักเรียนมีการกระทำกิจกรรมในด้านนั้นๆ เป็น
 ส่วนใหญ่ แต่นักเรียนชายจะมีการกระทำกิจกรรมในด้านการได้รับการยอมรับนานๆ ครั้ง และจากแบบสอบ
 ถามวัดความทะเยอทะยานแสดงให้เห็นว่า โดยเฉลี่ยนักเรียนมีความต้องการด้านความทะเยอทะยานค่อนข้าง
 มาก

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ ของแบบสอบถามทุกฉบับ ทั้งจากนักเรียนชาย
 นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.27 ถึง 0.48 แสดงว่าแบบสอบถามทุกฉบับมีการ
 กระจายของคะแนนต่ำที่ใกล้เคียงกัน

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการ
 ยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน เมื่อ
 วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด มีค่าเท่ากับ .402 .408 และ .384 ตามลำดับ ซึ่งม
 ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน วัดลักษณะร่วมกันกับความ
 ทะเยอทะยานได้เท่ากับ 16.20 16.70 และ 14.80 เปอร์เซนต์ ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยทั้ง 5 ด้าน กับความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียน
 ชาย และนักเรียนหญิง พบว่า มีค่าแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการมีอำนาจเหนือ
 คนอื่น ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับนักเรียนชาย และนักเรียน
 ทั้งหมด นอกจากนั้นส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์จากนักเรียน
 หญิง พบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการกล้าแสดงออก
 ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น
 ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้นส่งผลต่อความทะเยอทะยาน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ที่ส่งผลต่อความ
 ทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่า มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งเมื่อวิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพลุกเกอร์ (Plucker. 1998 : 240-245) ที่พบว่า ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงออก ความเป็นเจ้าของ และความสำเร็จทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของการ์เดนเนอร์ (Plucker. 1998 : 241 ; citing Gardner. 1940. *Psychological Review*) ที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำ การประสบความสำเร็จทางการเรียน และรายได้ของผู้ปกครอง กับความทะเยอทะยานของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยาน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 และยังไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพลุกเกอร์ (Plucker. 1998 : 240 - 245) ที่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านความสำเร็จทางการเรียน ความเป็นเจ้าของ ความอยากรู้อยากเห็น การมีอำนาจเหนือคนอื่น การกล้าแสดงออก กับความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบัน การศึกษา รวมทั้งข้อมูลข่าวสาร ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์ จึงทำให้ทั้งผู้ชาย และผู้หญิง มีความทัดเทียมกันมากขึ้น ไม่ว่าจะในด้านของความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิต ดังนั้น ผู้หญิงก็สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้เท่าเทียมกับผู้ชาย รวมไปถึงในด้านของความทะเยอทะยานก็เช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการแสวงหาความรู้ทางการศึกษา ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงมีส่วนทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยทั้ง 5 ด้าน กับความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีค่าไม่แตกต่างกัน

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการมีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลทางบวกต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย และนักเรียนทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์จากนักเรียนหญิง พบว่า น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน และการกล้าแสดงออก ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการมีอำนาจเหนือคนอื่น ส่งผลต่อความทะเยอทะยานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ว่า มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน จำแนกตามเพศ และรวมทั้งหมด โดยจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีปัจจัยถึง 2 ประการที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และรวมทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพรเกอร์ และฟรีแมน (Prager & Freeman. 1979 : 392-397) ที่ศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ความสำเร็จทางการเรียน และความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านความสำเร็จทางการเรียน และความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้

ยังพบว่า นักเรียนที่ประสบความสำเร็จทางการเรียน หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ก็จะมี ความทะเยอทะยานในการเรียนสูงด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การได้รับการยอมรับ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง และการกล้าแสดงออก ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่า มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันผู้ชาย และผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้หญิงก็สามารถมีความรู้ได้ทัดเทียมกับผู้ชาย ตลอดจนทางด้านสังคม การดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ อันเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่เหมือนกัน โดยในปัจจุบันไม่ว่าลูกจะเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิง พ่อแม่จะแสดงความรักต่อลูกอย่างเปิดเผย ให้ลูกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว และมีความเข้าใจในความรู้สึกของลูกเป็นอย่างดี โดยให้ความยุติธรรม ให้ความอบอุ่น และยอมรับนับถือในความสามารถของลูกอย่างเท่าเทียมกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก. 2520 : 21-32) ดังนั้นจึงอาจเป็นผลให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้าน ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีค่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีปัจจัยด้านการประสบความสำเร็จทางการเรียน การมีอำนาจเหนือคนอื่น และการกล้าแสดงออก ที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยานของนักเรียน ซึ่งความทะเยอทะยานนี้จะสามารถทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ครู อาจารย์ และผู้ปกครอง โดยการส่งเสริม และนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความทะเยอทะยาน ไปปลูกฝังกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความทะเยอทะยานไปในทางที่ดี มีการพัฒนาตนเอง เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป

2. ด้านการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความทะเยอทะยาน เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความภาคภูมิใจในตนเอง และการอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความทะเยอทะยาน กับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่นๆ เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่อยู่ต่างระดับชั้นกัน อาจมีความทะเยอทะยานแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวินทร์ ธรรมนุต. (2522). *การเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดู และการยอมรับของเพื่อน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตรา วสุวานิช. (2518). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุลชัย อัครธราดล. (2538). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพไลดโผน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2533). "การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย," *รายงานการวิจัยฉบับที่ 56*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2516). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2530). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนิตมา ระเบียบดี. (2531, มิถุนายน - กันยายน). "การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง," *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับพิเศษ*. 12 : 45.
- ณรงค์ สุขประเสริฐ. (2535). *การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานช่างมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจณปัจฉินิก. (2520). *รายงานการวิจัยจริยธรรมของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พิพัฒน์ชูเกียรติ. (2541). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขสมบูรณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (เอกสุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นโปเลียน ฮิลล์. (2543). *สูตรสำเร็จเงินไปเลย อินส์*. นครสวรรค์ : กองทุนอนุรักษ์และเผยแพร่หนังสือไทย.
- บงอร เสตนนท์. (2512). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง "ตน" อย่างที่คิดว่าตนเป็น และ "ตน" อย่างที่คิดอยากจะเป็นของเด็กวัยรุ่นอายุ 13-16 ปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระโขนง จ.พระนคร ปีการศึกษา 2512*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทกราฟิค อาร์ต (1977) จำกัด.

- ปานทิพย์ โสภานิต. (2531). *การศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขต กรุงเทพมหานคร ตามแนวทฤษฎีของฮอล์แลนด์*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมจิต ทศตะ. (2516). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ แรงจูงใจ
ไม่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผล
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชวรมนู (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2530). *ประโยชน์สูงสุดของชีวิตนี้*. ม.ป.ท.
- พวงแก้ว โคจรานนท์. (2530). *บุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
และ 6*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พินทุสร ดิวตานนท์. (2529). *บทเรียนแห่งความก้าวหน้า*. กรุงเทพฯ : กรุณา-จุดพร.
- พูลทรัพย์ วงษ์พานิช. (2523). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี
(ค.บ.)ของบุคลากรทางการศึกษา และครูประจำการในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มะลิ อุดมภาพ. (2538). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความภาคภูมิใจในตนเองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาริสา รัฐปัตย์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์*. ปรินซ์นิพนธ์
กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มาลี วงษ์แก้ว. (2526). *ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา พุกกะคุปต์. (2540). *แรงปรารถนาสู่ความสำเร็จ – A Passion for Success*. กรุงเทพฯ :
แมคกรอฮิล.
- รัตนาภรณ์ วงศาโรจน์. (2533). *การศึกษาแบบการคิดและแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในจังหวัด
สมุทรสาคร*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- _____. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- _____. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ละเอียด ชูประยูร. (2538). *เทคนิคพฤติกรรมบำบัด*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตเอกสารโรงพยาบาลสมเด็จพระ
เจ้าพระยา.

- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. (2526). "การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง," *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก : หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์.
- วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี. (2523). *ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงและบุคลิกภาพของนักเรียนหญิง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วารากรณ์ อินทรชัยศรี. (2518). *ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่และการยอมรับตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยรุ่น*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วินัย ธรรมศิลป์. (2527). *การสร้างแบบวัดบุคลิกภาพความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา พันธุ์เมฆา. (2528). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วันเพ็ญ อายุการ. (2512). *การศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัวถึงการยอมรับตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดราชบุรี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกุล ดันทุลาภิรักษ์. (2531). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. กาญจนบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สหวิทยาลัยทวารวดีกาญจนบุรี.
- ศิลปชัย ชูปลสุวรรณ. (2538). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2525). *ชุดการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม (ศึกษา 322)*. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมวิชาการ.
- สมชาย วารุโรจน์. (2540). *ก้าวไปสู่ชัยชนะ*. นนทบุรี : ทิวลิป.
- สมชัย วงษ์นายะ. (2524). *การศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสระบุรี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ ดิรพัฒน์. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพิศ ไชยกิจ. (2536). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมิต อาชวนิจกุล. (2532). *การพัฒนาตนเอง*. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร จำกัด.
- สมท ศิริโช. (2522). *วิธีสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มวลดสาส์น.

- สวณา พรพัฒน์กุล. (2520). "ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย," *รายงานการวิจัยฉบับที่ 22*.
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิทธิชัย ประทีปฉาย. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. จันทบุรี : วิทยาลัยครูรำไพพรรณี.
- สุชา จันท์เอม และสุรางค์ จันท์เอม. (2510). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ.
- สุชา ไอยราพงศ์. (2524). *อิทธิพลของเพศ ศาสนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อ บุคลิกภาพด้านความต้องการของนักศึกษาในวิทยาลัยครูยะลา วัดโดย EPPS*. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. (2523). *สถิติสำหรับกรวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา แผนพรหม. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวังนทบุรี อ.ปากเกร็ด จ.นทบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุปรียา ต้นสกุล. (2537, มกราคม - มีนาคม). "การฝึกการกล้าแสดงออก : เทคนิคที่น่าสนใจ," *วารสารสุฯ* 17(65).
- สุพจน์ สีนสูงค์วัฒน์. (2527). *การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรีย์ จันทรโมลี. (2540, พฤษภาคม - สิงหาคม). "พฤติกรรมกล้าแสดงออกทางการพูด," *วารสารสุศึกษา* 20(76).
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2514). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิต ปรินญาตรีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษา 7.
- อนันต์ จันทรกีวี. (2514). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความคิดแบบสอบสวนและความถนัดทางการเรียน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ รัชธรรม. (2526). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อาภรณ์ อินทรสุขุม. (2536). *การศึกษาสภาพครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อค่านิยมในการพัฒนาตนเอง และสังคมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อังศุธร ถิ่นหลวง. (2542). *ผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดภาชี กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา ทองตัน. (2536). *การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อุไร สิงโต. (2521). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพการเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ วีรารณ. (2535, มิถุนายน). "การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง," *วารสารการศึกษา กทม.* 15(9)

- Blair, Glenn Myers. (1968). *Educational Psychology*. p. 650. New York : Macmillan Company.
- Braddock, J.H., II. & Dawkins, M.P. (1993, April). "Ability grouping, aspiration, and attainments : Evidence from the National Educational Longitudinal Study of 1988," *Journal of Negro Education*. 62 : 324-336.
- ~ Bruno, Frank J. (1983). *Adjustment and Personal Growth : Seven Pathways*. 2nd ed. New York : John Wiley & Son.
- Clark, M.M., et al. (1978, Winter). "The effectiveness of Assertive Training with Elderly psychiatric," *Community mental Health Journal*. 20 (4) : 262-268.
- Easton, J.Q. (1980, April). "A Study of educational and job aspirations and expectations of high school seniors," *Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, Boston*. (ERIC Document Reproduction Service No. Ed 192.078)
- Flippo, Edwin B. (1971). *Principles of Personnel Management*. New York : McGraw-Hill.
- ~ Good, V.C. (1973). *Education Dictionary of Education*. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Book.
- Hilgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. p. 678. New York : Harcourt, Brace & world, Inc.
- Jesse, Gordon E. (1963). *Personality and Behavior*. New York : The Macmillan Co.
- Plucker, Jonathan A. (1998, March/April). "The Relationship Between School Climate Conditions and Student Aspirations," *The Journal of Educational Research*. 91(4) : 240-245.
- Luthans, Fred. (1981). *Organization Behavior*. 3rd ed. Tokyo : McGraw-Hill.
- McClelland, David C., et al. (1969). *The Achievement Motive*. p. 110-111. New York : Appleton-Century Crofts Inc.
- Morion, E. Hayhes. (1990). *Stepping up to Supervisor*. United State of America.
- Prager, K..J. & Freeman, A. (1979, September). "Self-Esteem, Academic Competence, Educational Aspiration and Curriculum Choice of Urban Community College Students," *Journal of College Student Personnel*. 20 : 392-397.
- Prager, Karen J. (1983, March). "Educational Aspiration and Self-esteem in Returning and Traditional Community College Students," *Journal of College Student Personnel*. 24 : 144-147.
- Alberti, Robert E. & Emmons, Michael L. (1989). *Your Perfect right : a guide to Assertive living*. San luis Obispo, calif : Impact Pubiishers.
- × Weber, Max. (1947). *Essaysin Socioligy*. New York : Oxford University Press.
- Willson Brown, Gwynne. (1994). *The Assertive Teacher/Aldershot Hants*. England : Brookfield, vt : arena : ashate Pub. Co.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (γ)
ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน
โดยผ่านการคัดเลือกทุกข้อ

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	1.00	11	1.00	21	1.00	31	0.80
2	1.00	12	1.00	22	1.00	32	0.80
3	1.00	13	1.00	23	0.80	33	0.80
4	1.00	14	1.00	24	1.00	34	0.80
5	1.00	15	1.00	25	1.00	35	0.80
6	1.00	16	1.00	26	1.00	36	0.80
7	1.00	17	1.00	27	1.00	37	0.80
8	1.00	18	1.00	28	0.80	38	0.80
9	1.00	19	1.00	29	0.80	39	0.80
10	1.00	20	1.00	30	0.80	40	0.80

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ
โดยผ่านการคัดเลือกทุกข้อ

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	1.00	11	1.00	21	1.00	31	0.80
2	1.00	12	1.00	22	1.00	32	1.00
3	1.00	13	1.00	23	1.00	33	1.00
4	1.00	14	1.00	24	1.00	34	1.00
5	1.00	15	1.00	25	1.00	35	1.00
6	1.00	16	1.00	26	0.80	36	1.00
7	1.00	17	1.00	27	1.00	37	1.00
8	1.00	18	1.00	28	1.00	38	1.00
9	1.00	19	1.00	29	1.00	39	1.00
10	1.00	20	1.00	30	1.00	40	1.00

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น
โดยผ่านการคัดเลือกทุกข้อ

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	1.00	11	1.00	21	1.00	31	1.00
2	1.00	12	1.00	22	0.80	32	1.00
3	1.00	13	0.60	23	1.00	33	1.00
4	1.00	14	0.80	24	1.00	34	0.60
5	1.00	15	0.80	25	0.80	35	1.00
6	1.00	16	0.80	26	0.80	36	1.00
7	1.00	17	1.00	27	0.80	37	0.80
8	1.00	18	1.00	28	1.00	38	1.00
9	1.00	19	1.00	29	0.80	39	1.00
10	1.00	20	0.60	30	1.00	40	1.00

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง
โดยผ่านการคัดเลือกทุกข้อ

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	1.00	11	1.00	21	1.00	31	1.00
2	1.00	12	1.00	22	1.00	32	1.00
3	1.00	13	1.00	23	0.80	33	1.00
4	1.00	14	1.00	24	1.00	34	1.00
5	1.00	15	1.00	25	1.00	35	1.00
6	1.00	16	1.00	26	1.00	36	1.00
7	0.80	17	1.00	27	1.00	37	1.00
8	1.00	18	1.00	28	1.00	38	1.00
9	1.00	19	1.00	29	1.00	39	1.00
10	1.00	20	1.00	30	1.00	40	1.00

ตาราง 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก
โดยผ่านการคัดเลือกทุกข้อ

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	1.00	11	1.00	21	1.00	31	1.00
2	1.00	12	1.00	22	1.00	32	1.00
3	1.00	13	1.00	23	0.80	33	1.00
4	1.00	14	1.00	24	1.00	34	0.80
5	1.00	15	1.00	25	0.80	35	0.80
6	1.00	16	1.00	26	1.00	36	1.00
7	0.80	17	1.00	27	1.00	37	1.00
8	1.00	18	1.00	28	1.00	38	0.80
9	1.00	19	1.00	29	1.00	39	1.00
10	1.00	20	1.00	30	1.00	40	1.00

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน
โดยผ่านการคัดเลือกทุกข้อ

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	0.80	11	0.80	21	1.00	31	1.00
2	0.60	12	1.00	22	1.00	32	1.00
3	1.00	13	1.00	23	1.00	33	1.00
4	0.60	14	1.00	24	0.60	34	1.00
5	0.80	15	0.80	25	0.60	35	1.00
6	1.00	16	1.00	26	1.00	36	0.80
7	0.80	17	1.00	27	1.00	37	1.00
8	0.60	18	1.00	28	1.00	38	1.00
9	1.00	19	1.00	29	1.00	39	1.00
10	1.00	20	1.00	30	0.80	40	0.80

ตาราง 17 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน

ข้อ	ค่า t	การพิจารณา	ข้อ	ค่า t	การพิจารณา
1	4.373**	ตัดออก	21 (15)	7.540**	คัดเลือกไว้
2 (2)	3.377**	คัดเลือกไว้	22 (16)	2.949**	คัดเลือกไว้
3	1.830**	ตัดออก	23	6.802**	ตัดออก
4	4.216**	ตัดออก	24	0.277	ตัดออก
5	4.924**	ตัดออก	25	5.588**	ตัดออก
6 (5)	5.405**	คัดเลือกไว้	26	5.879**	ตัดออก
7	3.881**	ตัดออก	27	1.773	ตัดออก
8 (8)	3.531**	คัดเลือกไว้	28	4.153**	ตัดออก
9 (9)	5.485**	คัดเลือกไว้	29 (18)	3.227**	คัดเลือกไว้
10 (10)	7.280**	คัดเลือกไว้	30 (11)	8.164**	คัดเลือกไว้
11	4.622**	ตัดออก	31 (19)	7.811**	คัดเลือกไว้
12 (12)	3.290**	คัดเลือกไว้	32 (20)	2.601**	คัดเลือกไว้
13 (13)	8.912**	คัดเลือกไว้	33	5.003**	ตัดออก
14 (14)	7.071**	คัดเลือกไว้	34	6.970**	ตัดออก
15 (1)	6.083**	คัดเลือกไว้	35	4.693**	ตัดออก
16	2.722**	ตัดออก	36	6.623**	ตัดออก
17	2.169*	ตัดออก	37	5.910**	ตัดออก
18 (3)	7.010**	คัดเลือกไว้	38 (6)	6.410**	คัดเลือกไว้
19 (4)	6.458**	คัดเลือกไว้	39 (7)	7.247**	คัดเลือกไว้
20	5.498**	ตัดออก	40 (17)	10.530**	คัดเลือกไว้

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือลำดับข้อในฉบับใหม่

ตาราง 18 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ

ข้อ	ค่า t	การพิจารณา	ข้อ	ค่า t	การพิจารณา
1	2.685**	ตัดออก	21	2.530*	ตัดออก
2	5.429**	ตัดออก	22	3.086**	ตัดออก
3 (1)	8.342**	คัดเลือกไว้	23 (8)	7.296**	คัดเลือกไว้
4 (3)	4.478**	คัดเลือกไว้	24 (14)	3.773**	คัดเลือกไว้
5 (6)	4.535**	คัดเลือกไว้	25	2.462*	ตัดออก
6 (7)	6.548**	คัดเลือกไว้	26	2.150*	ตัดออก
7	5.743**	ตัดออก	27	4.583**	ตัดออก
8 (9)	6.361**	คัดเลือกไว้	28 (15)	7.551**	คัดเลือกไว้
9	2.314*	ตัดออก	29	5.219**	ตัดออก
10 (11)	3.360**	คัดเลือกไว้	30	4.237**	ตัดออก
11 (5)	8.561**	คัดเลือกไว้	31	1.236	ตัดออก
12	2.409*	ตัดออก	32 (16)	6.642**	คัดเลือกไว้
13 (2)	6.629**	คัดเลือกไว้	33	5.784**	ตัดออก
14	5.731**	ตัดออก	34 (17)	6.397**	คัดเลือกไว้
15 (4)	5.809**	คัดเลือกไว้	35 (18)	4.036**	คัดเลือกไว้
16 (12)	7.890**	คัดเลือกไว้	36 (10)	6.508**	คัดเลือกไว้
17	5.638**	ตัดออก	37	3.582**	ตัดออก
18	2.054*	ตัดออก	38 (19)	7.647**	คัดเลือกไว้
19	4.601**	ตัดออก	39	2.178*	ตัดออก
20 (13)	5.643**	คัดเลือกไว้	40 (20)	4.238**	คัดเลือกไว้

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือลำดับข้อในฉบับใหม่

ตาราง 19 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น

ข้อ	ค่า t	การพิจารณา	ข้อ	ค่า t	การพิจารณา
1 (1)	7.056**	คัดเลือกไว้	21	2.495*	ตัดออก
2 (2)	7.444**	คัดเลือกไว้	22	6.368**	ตัดออก
3	-1.738	ตัดออก	23 (4)	6.723**	คัดเลือกไว้
4 (3)	1.983*	คัดเลือกไว้	24	7.297**	ตัดออก
5	7.810**	ตัดออก	25	6.340**	ตัดออก
6	5.861**	ตัดออก	26 (5)	6.597**	คัดเลือกไว้
7	6.694**	ตัดออก	27	-1.414	ตัดออก
8 (6)	9.000**	คัดเลือกไว้	28 (11)	6.493**	คัดเลือกไว้
9	-0.426	ตัดออก	29	5.282**	ตัดออก
10 (7)	2.411*	คัดเลือกไว้	30 (12)	7.936**	คัดเลือกไว้
11 (8)	10.200**	คัดเลือกไว้	31	5.935**	ตัดออก
12 (9)	3.693**	คัดเลือกไว้	32 (14)	4.182**	คัดเลือกไว้
13	6.139**	ตัดออก	33 (15)	8.100**	คัดเลือกไว้
14	-0.975	ตัดออก	34 (16)	2.511*	คัดเลือกไว้
15	6.236**	ตัดออก	35 (17)	8.841**	คัดเลือกไว้
16 (13)	9.444**	คัดเลือกไว้	36 (18)	11.190**	คัดเลือกไว้
17 (10)	6.708**	คัดเลือกไว้	37	6.868**	ตัดออก
18	5.608**	ตัดออก	38 (19)	2.488*	คัดเลือกไว้
19	7.637**	ตัดออก	39	7.384**	ตัดออก
20	-0.348	ตัดออก	40 (20)	13.060**	คัดเลือกไว้

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือลำดับข้อในฉบับใหม่

ตาราง 20 ค่า t ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อ	ค่า t	การพิจารณา	ข้อ	ค่า t	การพิจารณา
1	3.231**	ตัดออก	21	0.968	ตัดออก
2	2.722**	ตัดออก	22 (14)	3.604**	คัดเลือกไว้
3 (1)	6.577**	คัดเลือกไว้	23	3.500**	ตัดออก
4 (2)	6.216**	คัดเลือกไว้	24 (15)	6.174**	คัดเลือกไว้
5 (4)	5.813**	คัดเลือกไว้	25 (17)	3.862**	คัดเลือกไว้
6	3.050**	ตัดออก	26	2.234*	ตัดออก
7	5.238**	ตัดออก	27	3.093**	ตัดออก
8	6.656**	ตัดออก	28 (19)	3.402**	คัดเลือกไว้
9 (3)	4.607**	คัดเลือกไว้	29 (7)	7.019**	คัดเลือกไว้
10	4.624**	ตัดออก	30	4.719**	ตัดออก
11	1.737	ตัดออก	31	1.117	ตัดออก
12	3.574**	ตัดออก	32 (20)	7.074**	คัดเลือกไว้
13 (5)	6.624**	คัดเลือกไว้	33	2.770**	ตัดออก
14 (6)	4.082**	คัดเลือกไว้	34	3.968**	ตัดออก
15 (8)	3.570**	คัดเลือกไว้	35	2.130*	ตัดออก
16 (16)	8.463**	คัดเลือกไว้	36 (18)	5.938**	คัดเลือกไว้
17 (11)	4.987**	คัดเลือกไว้	37 (9)	5.126**	คัดเลือกไว้
18 (12)	4.072**	คัดเลือกไว้	38 (10)	3.218**	คัดเลือกไว้
19	3.843**	ตัดออก	39	4.648**	ตัดออก
20 (13)	7.459**	คัดเลือกไว้	40	1.549	ตัดออก

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือลำดับข้อในฉบับใหม่

ตาราง 21 ค่า t ของแบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก

ข้อ	ค่า t	การพิจารณา	ข้อ	ค่า t	การพิจารณา
1 (1)	6.117**	คัดเลือกไว้	21	2.843**	ตัดออก
2 (2)	5.519**	คัดเลือกไว้	22 (12)	4.868**	คัดเลือกไว้
3	2.730**	ตัดออก	23 (18)	6.332**	คัดเลือกไว้
4	3.457**	ตัดออก	24	3.306**	ตัดออก
5 (3)	4.326**	คัดเลือกไว้	25 (14)	4.282**	คัดเลือกไว้
6	3.093**	ตัดออก	26	3.333**	ตัดออก
7	2.888**	ตัดออก	27 (8)	3.708**	คัดเลือกไว้
8	2.783**	ตัดออก	28 (15)	3.753**	คัดเลือกไว้
9 (4)	5.068**	คัดเลือกไว้	29	3.422**	ตัดออก
10 (5)	3.787**	คัดเลือกไว้	30	1.613	ตัดออก
11	2.529*	ตัดออก	31 (16)	3.634**	คัดเลือกไว้
12	2.329*	ตัดออก	32 (13)	4.744**	คัดเลือกไว้
13	3.334**	ตัดออก	33 (17)	3.594**	คัดเลือกไว้
14 (9)	3.582**	คัดเลือกไว้	34	3.075**	ตัดออก
15 (7)	4.037**	คัดเลือกไว้	35	3.320**	ตัดออก
16	3.156**	ตัดออก	36 (19)	4.319**	คัดเลือกไว้
17 (10)	4.161**	คัดเลือกไว้	37	2.405*	ตัดออก
18	1.043	ตัดออก	38	1.147	ตัดออก
19 (6)	6.602**	คัดเลือกไว้	39	1.742	ตัดออก
20 (11)	4.824**	คัดเลือกไว้	40 (20)	5.602**	คัดเลือกไว้

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือลำดับข้อในฉบับใหม่

ตาราง 22 ค่า t ของแบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน

ข้อ	ค่า t	การพิจารณา	ข้อ	ค่า t	การพิจารณา
1 (1)	5.577**	คัดเลือกไว้	21	-1.849	ตัดออก
2 (2)	5.989**	คัดเลือกไว้	22 (13)	8.485**	คัดเลือกไว้
3 (3)	3.791**	คัดเลือกไว้	23 (14)	6.498**	คัดเลือกไว้
4	4.665**	ตัดออก	24	0.650	ตัดออก
5	4.391**	ตัดออก	25	1.232	ตัดออก
6 (9)	6.136**	คัดเลือกไว้	26	4.616**	ตัดออก
7	4.602**	ตัดออก	27	-0.104	ตัดออก
8	-3.057	ตัดออก	28	4.430**	ตัดออก
9 (6)	6.181**	คัดเลือกไว้	29 (15)	5.984**	คัดเลือกไว้
10	4.622**	ตัดออก	30	-1.029	ตัดออก
11	1.860	ตัดออก	31	4.652**	ตัดออก
12 (4)	5.028**	คัดเลือกไว้	32	1.251	ตัดออก
13 (5)	5.576**	คัดเลือกไว้	33 (16)	5.374**	คัดเลือกไว้
14 (12)	5.830**	คัดเลือกไว้	34 (17)	5.142**	คัดเลือกไว้
15 (18)	5.840**	คัดเลือกไว้	35	0.183	ตัดออก
16 (10)	7.991**	คัดเลือกไว้	36	-0.364	ตัดออก
17 (7)	7.478**	คัดเลือกไว้	37 (19)	5.642**	คัดเลือกไว้
18 (8)	6.774**	คัดเลือกไว้	38	4.355**	ตัดออก
19	0.887	ตัดออก	39 (20)	6.237**	คัดเลือกไว้
20 (11)	9.274**	คัดเลือกไว้	40	-0.199	ตัดออก

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือลำดับข้อในฉบับใหม่

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 ฉบับ

แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดปัจจัยบางประการของนักเรียน ซึ่งไม่มีข้อถูกหรือผิด เป็นเพียงการปฏิบัติตนของนักเรียนเท่านั้น จึงขอให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
2. แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ 5 ด้าน โดยแต่ละด้านให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตนเองปฏิบัติเช่นนั้นมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องซึ่งตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด เพียงข้อละหนึ่งช่อง

แบบสอบถามแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน	จำนวน 20 ข้อ
2.2 แบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ	จำนวน 20 ข้อ
2.3 แบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น	จำนวน 20 ข้อ
2.4 แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง	จำนวน 20 ข้อ
2.5 แบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก	จำนวน 20 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
การประสบความสำเร็จทางการเรียน	(0) ข้าพเจ้าสามารถทำการบ้านวิชาต่างๆ ด้วยตนเอง.....	.....	.... $\checkmark$	.....	.....
การได้รับการยอมรับ	(0) ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากเพื่อนๆ.....	.....	.....	.... $\checkmark$	.....
การมีอำนาจเหนือคนอื่น	(0) เพื่อนๆไม่ทำตามคำแนะนำของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.... $\checkmark$ ....
ความเชื่อมั่นในตนเอง	(0) ข้าพเจ้ารู้สึกลังเลใจเมื่อมีคนมาทักว่าทำงานผิด.....	.... $\checkmark$	.....	.....	.....
การกล้าแสดงออก	(0) ข้าพเจ้าถามครูเมื่อไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน.....	.... $\checkmark$	.....	.....	.....

จากตัวอย่าง คำตอบในแต่ละระดับมีความหมายดังต่อไปนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัติอยู่ทุกครั้ง
เป็นส่วนใหญ่	หมายถึง	ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัติอยู่บ่อยๆ
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความในประโยคนั้นมีการปฏิบัตินานๆ ครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความในประโยคนั้นไม่เคยปฏิบัติเลย

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ชื่อ.....

แบบสอบถามวัดการประสบความสำเร็จทางการเรียน

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้าสามารถคำนวณเลขได้รวดเร็ว.....	.....	.....	.....	.....
2	ข้าพเจ้าไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ครูสอนในเวลาเรียน...	.....	.....	.....	.....
3	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายการบ้านให้เพื่อนเข้าใจได้.....	.....	.....	.....	.....
4	ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาอังกฤษสนทนากับชาวต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้าไม่สามารถทำรายงานที่ได้รับมอบหมายได้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....
6	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จก่อนกำหนดเวลา.....	.....	.....	.....	.....
7	ข้าพเจ้าได้ผลการเรียนอยู่ในระดับดี.....	.....	.....	.....	.....
8	ข้าพเจ้าไม่สามารถจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้.....	.....	.....	.....	.....
9	ข้าพเจ้าสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้.....	.....	.....	.....	.....
10	ข้าพเจ้าสามารถช่วยเหลือเพื่อนๆ จนประสบความสำเร็จในการเรียนได้.....	.....	.....	.....	.....
11	ข้าพเจ้าสามารถทำคะแนนสอบจุดประสงค์ได้ผ่านทุกวิชา.....	.....	.....	.....	.....
12	ข้าพเจ้าไม่สามารถท่องคำประพันธ์ในวิชาภาษาไทยได้.....	.....	.....	.....	.....
13	ข้าพเจ้าสามารถจำมาตราการวัดทางคณิตศาสตร์ได้.....	.....	.....	.....	.....
14	ข้าพเจ้าสามารถจำกฎ สูตร นิยาม เกี่ยวกับการเรียนได้.....	.....	.....	.....	.....
15	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายวิชาต่างๆ ให้เพื่อนสอบผ่านได้.....	.....	.....	.....	.....
16	ข้าพเจ้าไม่สามารถอธิบายสิ่งที่เรียนได้ ทั้งๆ ที่รู้.....	.....	.....	.....	.....
17	ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากครูว่าเป็นคนมีไหวพริบดี.....	.....	.....	.....	.....
18	ข้าพเจ้าไม่สามารถทำข้อสอบในลักษณะเขียนตอบได้.....	.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้าได้รับคัดเลือกผลงานมาแสดงให้ผู้อื่นชม.....	.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้าไม่สามารถให้คำแนะนำในเรื่องการเรียนกับเพื่อนได้.....	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามวัดการได้รับการยอมรับ

ข้อ	ข้อความ	เป็น ประจำ	เป็น ส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย
1	เพื่อนเห็นด้วยในความคิดเห็นของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
2	ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจากครูให้ดูแลห้องเรียนเมื่อครูไม่อยู่.....	.....	.....	.....	.....
3	เพื่อนชอบกล่าวว่าข้าพเจ้าเป็นคนชอบคุยโอ้อวด.....	.....	.....	.....	.....
4	เพื่อนมักจะดูผลงานการปฏิบัติของข้าพเจ้าเป็นตัวอย่าง.....	.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้าได้รับเลือกให้เข้าประกวดหรือแข่งขันเมื่อมีกิจกรรม ในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....
6	ผู้ปกครองบ่นข้าพเจ้าในเรื่องการเรียนไม่ดี.....	.....	.....	.....	.....
7	ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....
8	เพื่อนจะเห็นด้วยเมื่อข้าพเจ้าให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....
9	เพื่อนไม่เชื่อถือในคำพูดของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
10	ข้าพเจ้าได้รับคัดเลือกจากครูให้เป็นตัวแทนในกิจกรรมต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....
11	เพื่อนๆ ชอบกล่าวว่าข้าพเจ้าเป็นคนชอบพูดปด.....	.....	.....	.....	.....
12	ข้าพเจ้าได้รับเลือกจากเพื่อนให้เป็นตัวแทนห้องในกิจกรรม ต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....
13	ข้าพเจ้าได้รับเลือกจากเพื่อนให้เป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรม กลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....
14	เพื่อนในกลุ่มไม่เชื่อถือในการตัดสินใจของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
15	ข้าพเจ้าเป็นบุคคลที่ใครก็ต้องการทำงานด้วย.....	.....	.....	.....	.....
16	ข้าพเจ้าได้รับคำชมจากผู้ปกครองในเรื่องการเรียน.....	.....	.....	.....	.....
17	ถ้าเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน จะมาถามข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
18	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งใด จะไม่มีใครเห็นความสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้าได้รับเลือกให้เข้าประกวดผลงานในงานต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้าไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนให้ทำงานกลุ่มด้วย.....	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามวัดการมีอำนาจเหนือคนอื่น

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้ากระทำสิ่งใดแล้ว จะมีคนคล้อยตามหรือปฏิบัติตาม	.....	.....	.....	.....
2	ทุกคนตั้งใจฟัง เมื่อข้าพเจ้าพูด.....	.....	.....	.....	.....
3	เพื่อนไม่ยอมทำตามคำแนะนำของข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
4	กิจกรรมใดที่ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าเพื่อนๆ จะไม่กล้า หลีกเลี่ยงการทำงาน.....	.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาให้กับเพื่อนๆ ได้.....	.....	.....	.....	.....
6	ข้าพเจ้าสามารถพูดให้ผู้อื่นเชื่อถือได้.....	.....	.....	.....	.....
7	กิจกรรมใดที่ข้าพเจ้าเสนอ เพื่อนต่างไม่ให้ความสนใจ.....	.....	.....	.....	.....
8	ถ้าข้าพเจ้าเป็นผู้เสนอความคิด แล้ว เพื่อนๆ มักจะ คล้อยตาม.....	.....	.....	.....	.....
9	เมื่อข้าพเจ้าเล่าเรื่องต่างๆ จะไม่มีใครสนใจฟัง.....	.....	.....	.....	.....
10	หากข้าพเจ้าต้องการสิ่งใดแล้ว เพื่อนจะไม่กล้าขัดใจ.....	.....	.....	.....	.....
11	ข้าพเจ้าสามารถช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนได้.....	.....	.....	.....	.....
12	หากเพื่อนทะเลาะกัน ข้าพเจ้าสามารถพูดให้เหตุการณ์ คลี่คลายลงได้.....	.....	.....	.....	.....
13	เมื่อข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นจะไม่มีใครกล้าขัดแย้ง.....	.....	.....	.....	.....
14	รุ่นน้องไม่ให้ความเคารพและศรัทธาในตัวข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
15	เมื่อข้าพเจ้ายื่นข้อเสนออะไรก็ตามเพื่อนจะเห็นด้วย.....	.....	.....	.....	.....
16	เมื่อข้าพเจ้าพูดสิ่งใดจะไม่มีใครเชื่อถือ.....	.....	.....	.....	.....
17	เพื่อนเคารพ และศรัทธาในตัวข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
18	เมื่อข้าพเจ้าพูดเสนอสิ่งใด ใดๆ มักเห็นชอบด้วย.....	.....	.....	.....	.....
19	เพื่อนร่วมงานไม่ยอมเคารพในความคิดเห็นของข้าพเจ้า....	.....	.....	.....	.....
20	เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจทำสิ่งใดแล้ว เพื่อนจะเห็นด้วย.....	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้าไม่เคยเลิกล้มความตั้งใจ เมื่อจะทำอะไรก็ตาม..	.....	.....	.....	.....
2	เมื่อตั้งใจทำอะไรแล้ว ข้าพเจ้าทำงานสำเร็จ.....	.....	.....	.....	.....
3	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจ ถ้าต้องทำงานที่ตนเองไม่ถนัด.....	.....	.....	.....	.....
4	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจ เมื่อต้องออกไปพูดหน้าชั้นเรียน..	.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจ แม้จะทำอะไรคนเดียว.....	.....	.....	.....	.....
6	ไม่ว่าจะทำอะไร ข้าพเจ้าจะให้คนอื่นช่วยตัดสินใจแทนเสมอ.....	.....	.....	.....	.....
7	ข้าพเจ้าเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตัวเอง.....	.....	.....	.....	.....
8	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจ เมื่อต้องเดินทางไปไหนตามลำพัง	.....	.....	.....	.....
9	ข้าพเจ้าทำการบ้านในวิชาต่างๆ ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....
10	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจในการทำข้อสอบ.....	.....	.....	.....	.....
11	เมื่อเพื่อนชวนไปไหน ข้าพเจ้าตอบทันทีว่าไปหรือไม่ไป.....	.....	.....	.....	.....
12	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจ ถ้าตอบข้อสอบไม่เหมือนเพื่อน...	.....	.....	.....	.....
13	ข้าพเจ้ามั่นใจในความสามารถของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....
14	ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจถ้าต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....
15	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มั่นใจ ถ้าต้องทำอะไรที่ไม่เหมือนเพื่อน.	.....	.....	.....	.....
16	ข้าพเจ้ามักตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตัวเอง.....	.....	.....	.....	.....
17	ข้าพเจ้ารู้สึกหวั่นไหว เมื่อต้องรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น	.....	.....	.....	.....
18	เมื่อตัดสินใจทำอะไรแล้ว ข้าพเจ้าไม่เปลี่ยนใจ.....	.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวเมื่อถูกครูตำหนิเรื่องการเรียน.....	.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้าชอบทำงานตามความคิดของตนเอง	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามวัดการกล้าแสดงออก

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	เป็นส่วนใหญ่	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ข้าพเจ้าถามครูเมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน.....	.....	.....	.....	.....
2	ข้าพเจ้าชอบออกไปพูดหน้าชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....
3	ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่า เมื่อครูให้แสดงความคิดเห็น.....	.....	.....	.....	.....
4	ข้าพเจ้าชอบลุกขึ้นตอบคำถามในชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงกิจกรรมในงานต่างๆ ของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....
6	ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน.....	.....	.....	.....	.....
7	ข้าพเจ้าไม่กล้าให้คำแนะนำเมื่อเพื่อนมีปัญหา ปรึกษา.....	.....	.....	.....	.....
8	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความสามารถต่อหน้าผู้คน.....	.....	.....	.....	.....
9	ข้าพเจ้าลำบากใจที่จะต้องพูดหน้าชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....
10	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ ต่อหน้าคนอื่น.	.....	.....	.....	.....
11	ข้าพเจ้าบอกให้ครูทราบเมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน.....	.....	.....	.....	.....
12	ข้าพเจ้าไม่กล้าทำงานเมื่อมีคนมาจ้องมอง.....	.....	.....	.....	.....
13	ข้าพเจ้าขอให้ครูอธิบายในเรื่องที่ไม่เข้าใจ.....	.....	.....	.....	.....
14	ข้าพเจ้าสามารถคบเพื่อนต่างเพศได้ดี.....	.....	.....	.....	.....
15	ข้าพเจ้าลำบากใจเมื่อต้องแสดงกิจกรรมต่อหน้า คนหมู่มาก.....	.....	.....	.....	.....
16	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยกับคนทั่วไปได้อย่างสบายใจ.....	.....	.....	.....	.....
17	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามปัญหาในชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....
18	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงออกเมื่อมีผู้ชมจำนวนมาก.....	.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามครู เมื่อมีข้อสงสัยในบทเรียน.....	.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้าไม่กล้าปฏิเสธเมื่อเพื่อนให้ทำในสิ่งที่ข้าพเจ้า ไม่ชอบ.....	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดความต้องการด้านความทะเยอทะยานของนักเรียน ซึ่งไม่มีข้อถูกหรือผิด เป็นเพียงความต้องการของนักเรียนเท่านั้น จึงขอให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
2. แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อความทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตนเองมีความต้องการเช่นนั้นมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องซึ่งตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งช่อง

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อความ	ต้องการมากที่สุด	ต้องการมาก	ต้องการน้อย	ไม่ต้องการเลย
(0) ข้าพเจ้ามุ่งหวังที่จะเรียนจนถึงระดับปริญญาสูงสุด..	... $\checkmark$	.....	.....	.....
(00) ข้าพเจ้าอยากเรียนแค่พอประกอบอาชีพได้.....	.....	.....	.....	... $\checkmark$ ....

จากตัวอย่าง คำตอบในแต่ละระดับมีความหมายดังต่อไปนี้

- ต้องการมากที่สุด หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด
- ต้องการมาก หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของนักเรียนมาก
- ต้องการน้อย หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความต้องการของนักเรียนน้อยมาก
- ไม่ต้องการเลย หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียนเลย

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ชื่อ.....

แบบสอบถามวัดความทะเยอทะยาน

ข้อ	ข้อความ	ต้องการ มากที่สุด	ต้องการ มาก	ต้องการ น้อย	ไม่ ต้องการ เลย
1	ข้าพเจ้าต้องการประสบความสำเร็จในการเรียน.....	.....	.....	.....	.....
2	ข้าพเจ้าต้องการมีบ้านหลังใหญ่ๆ เป็นของตัวเอง.....	.....	.....	.....	.....
3	ข้าพเจ้าต้องการเรียนแค่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	.....	.....	.....	.....
4	ข้าพเจ้าต้องการเป็นผู้นำประเทศในอนาคต.....	.....	.....	.....	.....
5	ข้าพเจ้าต้องการเรียนในห้องเรียนที่มีคนเก่ง.....	.....	.....	.....	.....
6	ข้าพเจ้าต้องการที่จะเรียนจนถึงระดับปริญญาสูงสุด.....	.....	.....	.....	.....
7	ข้าพเจ้าต้องการที่จะไปเรียนต่อในต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....
8	ข้าพเจ้าต้องการทำคะแนนสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุด.....	.....	.....	.....	.....
9	ข้าพเจ้าต้องการเรียนแค่พอประกอบอาชีพได้.....	.....	.....	.....	.....
10	ข้าพเจ้าต้องการที่จะเรียนต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง.....	.....	.....	.....	.....
11	ข้าพเจ้าต้องการมีผลการเรียนที่สูงกว่าเพื่อนๆ.....	.....	.....	.....	.....
12	ในการสอบ ข้าพเจ้าต้องการทำได้แค่พอไม่ให้สอบตก..	.....	.....	.....	.....
13	ข้าพเจ้าต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้ดีกว่าคนอื่น.....	.....	.....	.....	.....
14	ข้าพเจ้าต้องการทำงานในลักษณะที่คนอื่นทำไม่ได้.....	.....	.....	.....	.....
15	ข้าพเจ้าต้องการมีชื่อเสียงในสังคม.....	.....	.....	.....	.....
16	ถ้ามีการแข่งขัน ข้าพเจ้าต้องการเป็นผู้ชนะทุกครั้ง.....	.....	.....	.....	.....
17	ข้าพเจ้าต้องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีความ สามารถเหนือคนอื่น.....	.....	.....	.....	.....
18	ในการทำงาน ข้าพเจ้าต้องการแค่เพียงมีเงินใช้ไปวันๆ	.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้าต้องการแสดงผลงานที่ประสบความสำเร็จให้ คนอื่นรับรู้.....	.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้าต้องการเป็นที่หนึ่งของห้องในทุกๆ ด้าน.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว ทรงศรณ์ คนดี
วันเดือนปีเกิด	23 ธันวาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอ บ้านหมี่ จังหวัด ลพบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	33/1 หมู่ 6 ตำบล บางพื้ง อำเภอ บ้านหมี่ จังหวัด ลพบุรี 15180
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านชัยสมบูรณ์ อำเภอ ชัยบาดาล สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนพระวรสาร
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา
พ.ศ. 2539	ค.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ในโครงการคุรุทายาท จาก สถาบันราชภัฏเทพสตรี
พ.ศ. 2544	กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ